

Leto XVIII Stev. 162
DIREKTOR »BORBE«
VELJKO VLAHOVIC
GLAVNI IN ODGOVORNI
UREDNIK
DUSAN BLAGOJEVIC
UREJA UREDNIŠKI ODBOR
List izhaja vsak dan razen
petka - Cena 10 dinarjev

Ljudska PRAVICA BORBA
GLASILO ZVEZE
KOMUNISTOV JUGOSLAVIJE

»LJUDSKA PRAVICA«
USTANOVljena 5. OKTOBRA
1934 * MED NARODNOOSVO-
BODILNO BORBO JE IZHA-
JALA KOT 14-DNEVNIK IN
TEDNIK, OD OSVOBODITVE
DO 1. JUL. 1951 KOT DNEV-
NIK, NATO PA KOT TEDNIK
* OD 1. JUNIJA 1953 IZHAJA
KOT »BORBA« ZA SLOVENIJO

Pocenitev kruha in moke

Nove cene bodo približno take, kakor so bile pred zvišanjem

Beograd, 24. junija. Po informacijah, ki smo jih dobili iz dobro obveščenih go-
spodarskih krogov, se bosta moka
in kruh s 1. julijem poceni-
la. V žitorodnih krajih bodo
nadrobne cene črnega kruha in
moke približno take, kakor so
bile pred zvišanjem. Cene polbe-
le in bele moke ter kruha pa
se bodo formirale v sorazmerju
s cenami črne moke in kruha ter
cenami pšenice, po katerih so
cena podjetja kupovala od pri-
delovalcev.

V nežitorodnih krajih se bo-
do cene moke in kruha formirale
na podlagi cen v žitorodnih kra-
jih s tem, da se bodo zvišale sa-
mo za dejanske stroške prevoza
in prometa. Te razlike v cenah
med posameznimi področji naj
ne bi bile večje od sedanjih cen
v večini primerov pa bodo cene
še nižje.

Prešli bomo tudi v mletja enot-
no moko za mletje moke večje
izbire, tako da bomo imeli več
bele moke. Od 1. julija bodo pod-
jetja za promet z žitom mlela
pšenico tako, da bodo dobivala
zadostne količine vseh vrst moke
(črne, polbele, bele, krušne,
in najlepše bele za pecivo) po
potrebah in zahtevah trga oziroma
potrošnikov. Merični mlinci,
ki meljejo žito za potrebe pri-
delovalcev, bodo mleli pšenico
prosto, na zahtevo lastnikov žita,
to se pravi pridelovalcev.

Vzoredno z zbiranjem večjih
zalog bele moke in novim nači-
nom mletja, kakor tudi z norma-
lizacijo cen pšenice na trgu lah-
ko po pravici kmalu pričakuje-
mo nadaljnje znižanje cen bele
moke in kruha, ki bodo nižje od
cen, formiranih v začetku pri-
hodnjega meseca.

Zvedeli smo tudi, da bo kon-
trahirane pšenice, ki je rodilo
zadovoljive sadove, končano 5.
julija. Do 5. julija jo bodo pri-
delovalci še lahko kontrahirali
po 23 dni za kilogram. Pozneje
jo bodo podjetja za promet z ži-
tom kupovala po ceni, ki bo po

vseh znanih sodeč pod 23 din.

Te dni bodo objavljeni tudi
predpisi o pobiranju merice od
mlatilnic. Predpisi bodo enaki,
kakor lani, tako po načinu pobi-
ranja, kakor tudi po višini me-
rice, ki jo bodo pridelovalci pla-
čevali v naturi za storitve. Ker
so ponekod že začeli mlatiti ječ-
men in ker se bliža žetev pšeni-
ce, naj podjetja za promet z
žitom in okrajni oziroma občinski
ljudski odbori takoj ukre-
nejo vse potrebno, da se bo-
sta mlače in pobiranje merice
v redu razvijala.

V gospodarskih krogih poudar-
jajo, da se je bilo v minulem go-
spodarskem letu, da bi bili kos
suši in da bi zagotovili prehrano

prebivalstva nujno zateči k
nekaterim začasnim ukrepom,
kakor so: enotno mletje, določi-
tev količine moke, ki jo lahko
v enem mesecu potrošijo ljudje
v posameznih mestih in okrajih
ter zvišanje cen kruha in moke.
Spričo naporov in storjenih
ukrepov lahko zdaj rečemo, da
smo težave glede prehrane pre-
bivalstva prebradili. Glede na
dobro novo letino in doslej kon-
trahirane količine pšenice (vštev-
ši 70.000 ton pšenice, katere na-
kup smo nedavno sklenili iz po-
moči, ki bo prišla v našo državo
prihodnji mesec) lahko zdaj, v
začetku novega gospodarskega
leta, nekatere ukrepe znatno
omilimo ali ukine.

Večina v Donavski komisiji zavrnila predlog Jugoslavije

Bukarešta, 24. junija (Tanjug). Danes je končala delo posebna komisija Donavske komisije. Večina je v celoti odklonila jugoslovanski načrt. Dosedanji poslovnik ostane v veljavi, vanj so vnesli nekaj zgolj tehničnih popravkov.

S tem je večina odklonila načela enakopravnega, enotnega in trajnega sodelovanja vseh držav članic Donavske komisije, za katere se je borila jugoslovanska delegacija.

Mednarodna organizacija, ki jo tvorijo enakopravne in suverene države, bi morala temeljiti na takih načelih. Jugoslovanska delegacija je obsodila tako delo in glasovala proti poročilu posebne komisije, ki bi ga morali v naslednjih dneh izročiti plenarnemu zasedanju Donavske komisije.

KOČA POPOVIC OB OBJAVI TROJNE DEKLARACIJE

Za ohranitev miru so balkanske države znatno prispevale

Beograd, 24. junija. (Tanjug). V zvezi z objavo trojne deklaracije vlad Grčije, Turčije in Jugoslavije je urednik Radia Beograd vprašal državnega tajnika za zunanje zadeve Kočo Popovića, kaj misli o tej deklaraciji v sedanjem svetovnem položaju. V odgovoru na vprašanje je državni tajnik Popović rekel:

»Naravno je, da so se čutile tri vlade v sedanjem trenutku izpodbujene, da objavijo deklaracijo, v kateri so izrazile svoje načelne nazore o mednarodnih dogodkih in reševanju nerešenih svetovnih problemov.

Kakor je splošno znano, so si te tri države že pred trojnim sporazumom, še bolj pa potem, ko je bil podpisan, med več let trajajočo mednarodno napetostjo prizadevale in znatno pripomogle k ohranitvi miru na svetu, kar je pripomoglo k razvoju v sedanjih položajih. Zato se zdaj, ko se vendarle krepi upanje v pravično ureditev velikih mednarodnih problemov, naše dežele spet čutijo dolžne, da v mejah svoje možnosti aktivno sodelujejo pri iskanju najboljših poti, da bi se napetost zmanjšala in da bi hladna vojna na svetu prenehala.

Takšno stališče, izraženo v temeljih trojnega sporazuma, je jasno izpričano z naslednjimi besedami deklaracije: »Vlade Grčije, Turčije in Jugoslavije ugotavljajo svoje prepričanje, da je enakopravno sodelovanje med

svobodnimi narodi ter nadaljevanje njihovih obrambnih naporov najučinkovitejše sredstvo za ohranitev miru in za njegovo okrepitev.

»Zato sem prepričan,« je rekel na koncu Koča Popović, »da bo ves miroljubni svet sprejel to deklaracijo s prijateljskim razumevanjem in da bo pripomogla k resnični in trajni pomiritvi na svetu.«

Deklaracija ob ratifikaciji ankarske pogodbe

Beograd, 24. jun. V Beogradu, Atenah in Ankari so danes objavili deklaracijo vlad Jugoslavije, Grčije in Turčije o ratifikaciji ankarske pogodbe in deponiranju ratifikacijskih instrumentov v Beogradu. V deklaraciji je rečeno: »Ob ratifikaciji ankarske pogodbe po treh deželah in izročitvi ustreznih instrumentov v Beogradu, so se vlade Grčije, Turčije, Jugoslavije, v pričakovanju prvega prihodnjega sestanka treh ministrov za zunanje zadeve, ki ga določa ta pogodba, dogovorile in ugotavljajo:

prvič, svojo željo, da z vsemi razpoložljivimi sredstvi uveljavijo duha sporazuma, izvirajočega iz ankarske pogodbe, in svoj sklep, da bodo poglobile medsebojno sodelovanje, da bodo določile te pogodbe kar najbolj učinkovite in da bi se celo povečal njen vpliv v smeri krepitve obrambne moči dežel, ki so jo podpisale;

drugič, cenijo vsako prizadevanje, ki bi pripomoglo k dejanski ureditvi mednarodne napetosti povzročujočih vprašanj;

tretjič, svoje prepričanje, da sta enakopravno sodelovanje med svobodnimi in neodvisnimi narodi in nadaljevanje njihovih obrambnih naporov najučinkovitejše sredstvo za ohranitev in utrditev miru.«

Določeni so avstrijski predstavniki za razgovore s Kočom Popovičem

Dunaj, 24. jun. (Tanjug). — Pri razgovorih, ki bodo na Dunaju ob obisku državnega tajnika za zunanje zadeve Kočo Popovića, bodo sodelovali tudi avstrijski ministri zunanjih zadev dr. Karl Gruber, državni tajnik dr. Bruno Kreisky in izredni poslanik in opolnomočeni minister Andrija Rotter.

Avstrijske reparacije

Dunaj, 24. junija (UP). — Na Dunaju se bodo danes začela pogajanja med funkcijarji avstrijske vlade in predstavniki mednarodne židovske organizacije »Joint« o škodi, ki so jo avstrijski Židje utrpeli zaradi nemške okupacije. Avstrijsko delegacijo vodi zunanji minister dr. Gruber, židovsko pa pravni svetnik židovskega svetovnega kongresa dr. Bienenfeld.

Predsednik Tito sprejel Nikolića

Beograd, 24. junija. (Tanjug). Predsednik republike Josip Broz Tito je sprejel v poslovilno avdijenco novega izrednega in opolnomočenega veleposlanika PPLR v Idriji dr. Gojka Nikolića. Jugoslovanski veleposlanik bo jutri zvečer odpotoval iz Beograda na novo službeno mesto.

V Atenah se bodo 7. julija sestali zunanji ministri balkanskih držav

Dne 7. julija bo sestanek ministrov zunanjih zadev držav podpisnic balkanskega sporazuma. Zdej diplomati treh držav pripravljajo dnevni red.

Sestanki sveta ministrov Grčije, Turčije in Jugoslavije so ena izmed oblik sodelovanja v okviru sporazuma o prijateljstvu in sodelovanju, ki so ga podpisali 28. februarja letos v Ankari in je formalno začel veljati 29. maja t. l., ko so tri države glede na odločbo sporazuma deponirale ratifikacijske listine v državnem tajništvu za zunanje zadeve v Beogradu. Jugoslovansko državno tajništvo za zunanje zadeve je poslalo 14. junija to pogodbo tajništvu OZN, da jo registrira. (Jugopres)

Boj proti tuberkulozi zahteva posebno skrb

Tretja redna skupščina Rdečega križa je končala delo

Včeraj se je nadaljevala III. redna skupščina Jugoslovanskega Rdečega križa. Delajo v več komisijah. Razpravljanje je bilo zelo živahno. Pri komisiji za zdravstveno dejavnost je neki delegat predlagal, naj Rdeči križ izda zakon, po katerem bi moralo vsako dekle pred poroko končati tečaj za zdravstveno prosveto. Predlog so odklonili. Naše družbene organizacije ne morejo izvajati takih ukrepov, ker izvršujejo svoje naloge le s prepričevanjem ljudi. Živahno razpravljanje je vzbudil predlog starega zdravnika, zdravstvenega aktivista na vasi. Rekel je, da se na deželi, zlasti v zaostalih krajih, dekleta kmalu poročijo. Zato jim primanjkuje osnovnega znanja v gospodinjstvu, materinstvu in podobnem. To pa ima posledice hude posledice. Zato bi morali ustanoviti čimveč tečajev za dekleta. Razpravljali so tudi o drugih problemih. Posebno skrb so poveljili protituberkuloznemu boju.

Ustanovili bodo posebne aktivne, v medicinske šole in fakultete pa uvedli predavanja o tuberkulozi kot poseben predmet. Živahno razpravljanje je bilo tudi v drugih komisijah, zlasti v komisiji za podmladek Rdečega križa.

Po končanem delu komisij so se spet sestali vsi delegati. Skupščina je na osnovi predlogov komisij sprejela mnogo sklepov, ki jih bodo sporočili terenskim organizacijam. Sprejeli so novi pravilnik Rdečega križa. Ob zaključku je komisija izvolila centralni odbor Jugoslovanskega Rdečega križa, ki bo imel 75 članov, in nadzorni odbor 5 članov. Poslali so pozdravno brzojavko predsedniku republike maršalu Titu. Kmalu nato je bila seja novo izvoljenega centralnega odbora. Izvolili so izvršni odbor 17 članov. Predsednik bo Vladislav Ribnikar, podpredsednik dr. Jože Potrč, Marjan Cvetković in dr. Vaso Nutozan, generalni sekretar pa dr. Olga Milošević.

IZ VZHODNE NEMČIJE

Grotewohl priznava odgovornost vlade

Moskovska »Pravda« pa dolži »plačane fašistične pustolovce« za upor v Vzhodni Nemčiji

Bonn, 24. junija. — Privikrat po delavskih demonstracijah in ljudski vstaji v Vzhodni Nemčiji sta snoči stopila pred javnost predsednik vlade Grotewohl in podpredsednik vlade generalni tajnik Enotne socialistične stranke Walter Ulbricht, tista dva funkcionarja, ki so ju demonstranti na prvem pohodu proti vladnim poslopjem v Leipziški ulici v vzhodnem Berlinu javno in glasno klicali na pojasnitve in odgovornost. Takrat sta Ulbricht in Grotewohl menila, da je boljše molčati ter prepustiti sovjetskimi tankom in mitraljezom »ljudske policije«, da razbijajo demonstracije in vstajo. Šele danes, potem ko je sovjetski komandant v več vzhodnih mestih razglasil obsedno stanje, sta se Ulbricht in Grotewohl pojavila pred delavci.

Pred kolektivom tovarne transformatorjev »Karl Liebknecht« v vzhodnem Berlinu je Grotewohl

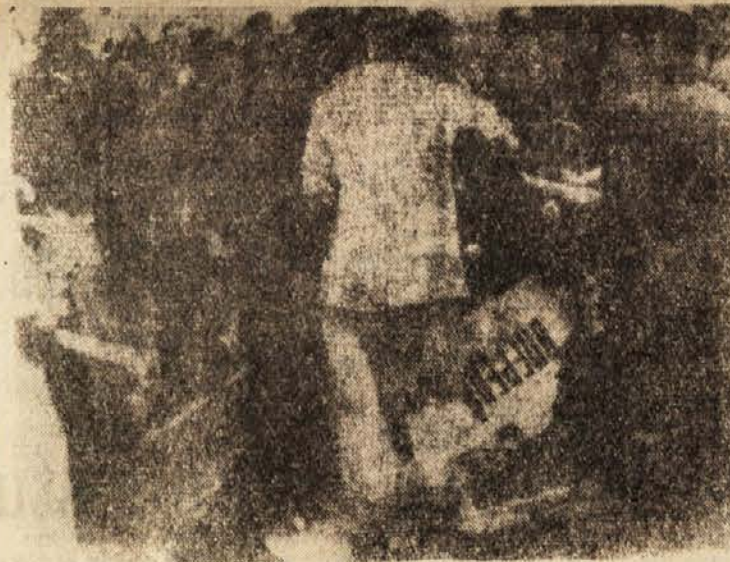
sinoci rekel, da je vlada spoznala svoje napake in da bo iz tega izvajala potrebne konsekvence.

Vsekakor ni povsem jasno, kaj je hotel Grotewohl s tem reči. V nadaljevanju govora je dobesedno rekel: »Odstop vlade bi bil res najlažja stvar, toda to ne bi bila rešitev problema.« Dejstvo, da je Grotewohl takoj pripomnil: »Jaz zdaj nimam pravice vreči puško v koruzo,« tolmačijo tako, da se tisto, kar je rekel o odstopu, najbrž ne nanaša na odstop vlade, marveč da je hotel reči, da se sam ne na-

pred prvimi tisoči demonstrantov rekel, da je »svlada storila več napak, ki jih bo popravila.« Iste dne 16. junija proti večeru pa je vzhodnonemška vlada nujno sklicala izredno sejo in silno vzemirjena spričo dogodkov, ki so čedalje bolj dobivali značaj ljudske vstaje, izdala poročilo, v katerem obljublja znižanje norm, pravične mezd, znižanje cen v državnih trgovinah in izboljšanje življenjskega standarda prebivalstva. Vladi pa niti na misel ni prišla verzija, s katero je pozneje nastopila »Pravda« in vlada je dosledno priznala svojo

polno odgovornost za nezadovoljstvo ljudskih množic. Pa tudi zdaj, ko je »Pravda« ves dogodek odstranila z dnevnega reda kot »fašistično pustolovščino«, vzhodnonemška vlada v osebni svojega predsednika in podpredsednika izrecno priznava svojo krivdo in odgovornost za delavske demonstracije in nered v Vzhodni Nemčiji.

»Pravda« je namreč v svojem članku računala predvsem na »domače potrebe« in na svoje bralce v Sovjetski zvezi, ki jim je lahko postregla z neresnico o delavskih demonstracijah v Vzhodni Nemčiji. Ko sta Grotewohl in Ulbricht govorila pred ljudmi, ki so sami prišli na ulice in ki najbolje vedo, zakaj so prišli, si nista upala potvrditi dogodkov tako očitno, kakor je to storilo uradno glasilo Moskve. Slobodan Glumac

Delavci so v vzhodnem Berlinu med demonstracijami razbili ruske napise

merava umakniti s položaja predsednika vlade. Z besedami »da bo vlada izvajala konsekvence« pa je hotel najbrž opozoriti na možnost reorganizacije vlade, o kateri zadnje čase mnogo govorijo.

»Stranka (Enotna socialistična stranka) bo tudi tokrat znala,« je rekel Grotewohl, »izvajati konsekvence iz svojih napak in prišel bo dan, ko homo to lahko jasno videli.«

Grotewohl je pripomnil, da bo čez 14 dni objavljen nov vladni program.

Podpredsednik vlade, generalni tajnik Ulbricht, ki je govoril za Grotewohlom, je trdil, da so demonstracije organizirali zahodni agenti. Pripomnil pa je, da pomenijo »prepir v družini, ki se nikogar na Zahodu ne tiče.«

V zvezi z Grotewohlom in Ulbrichtovo izjavo je značilno, da moskovska »Pravda«, ko presoja velike delavske demonstracije v sovjetski okupacijski coni Nemčije, trdi, da so bile »plačane fašistične pustolovščine, ki so jo organizirali ameriški oficirji« pustolovščina, »do katere ne bi prišlo, da ni bilo tujih netilecev neredov in milijonskih dolarskih vsot za fašistične pustolovce.«

Pri vsej stvari bode človeka v oči protislovje med to uradno moskovsko sodbo o delavskih akcijah z dne 16. in 17. junija ter sporočilom v komunikaciju in govorom najbolj pristojnih osebosti v Vzhodni Nemčiji.

Kakor vemo, je pod pritiskom množic minister v vladi Grotewohl-Ulbricht Franz Selbmann takoj v začetku demonstracij

nih republikancih in degolistih iz osebnega ali načelnega nasprotstva, se pravi, ali so narodni republikanci in degolisti odklonili Pinayu podporo zaradi njegove samega, ali zaradi njegovega programa. Za tak preizkus je neodvisni Laniel zelo primerna osebnost, čeprav doslej še ni bil v politiki posebno znan. Z razliko od Pinya je Laniel znan kot aktivni udeleženec v francoskem gibanju odpora, kjer je bil na vodilnem političnem mestu. V tem oziru mu torej degolisti in narodni republikanci ne bodo mogli čreči simpatij, veliko vprašanje pa je, ali bo Laniel mogel predložiti program, ki bi bil bistveno različen od gospodarskega in političnega pojmovanja njegovega strankarskega prijatelja Pinya.

Po dosedanjih izkušnjah iz te dolgotrajne in zelo značilne vladne krize ne moremo napovedovati Lanielu kakega posebnega uspeha. Naj je ta kriza še tako dolgotrajna, ne bo o nič pretiravali, če rečemo, da ima tudi pozitivne strani, predvsem v tem, ker čedalje bolj osvetljuje globlje vzroke kronične bolezni francoskega parlamentarnega, družbenega in gospodarskega organizma. V Franciji se kristalizirajo in na novo zbirajo demokratične sile. Ta proces je sicer počasen, toda viden, zato se bodo njegovi rezultati morali pokazati slej ko prej. M. Vitorović

Montgomery bo obiskal Jugoslavijo

Beograd, 24. junija. (Tanjug). Tanjug sporoča, da bo feldmaršal lord Montgomery prišel na zaseben obisk v Jugoslavijo. Feldmaršal Montgomery bo prišel v Jugoslavijo predvidoma okrog 15. septembra t. l. Med bivanjem v Jugoslaviji bo lord Montgomery gost predsednika republike maršala Tita.

predsednik republike Vincent Auried je ponudil mandat za sestavo vlade drugemu voditelju neodvisnih, Josephu Lanielu. S tem je predsednik republike vsekakor želel zvedeti ali izvira neuspeh Antoina Pinya pri narod-

Pinayu so bili na poti

zagovorniki ideje »demokratičnega in socialnega zbiranja« Tudi novi mandator Joseph Laniel najbrž ne bo uspel

Pariz, 24. junija. Sedanja francoska vladna kriza še ni prišla do tiste točke, od koder bi mogli zaslutiti bližnjo perspektivo, pa čeprav samo začasne rešitve. Antoina Pinaya, voditelj neodvisnih, je moral sinoči po dolgem posvetovanju in otipavanju terena vrtniti predsedniku republike mandat. V prizadevanju za parlamentarno večino se Pinay niti ni trudil za podporo socialistov. V tem oziru si ni delal nobenih utvar.

»Jaz sem vaš kandidat« — je izjavil Pinay pred dnevi socialistom — »prav toliko, kot je jerebica kandidat lovca.« Bivši predsednik vlade si je prizadeval predvsem pri tako imenovanem »desnem centru«. Za takšno kombinacijo pa mu je bila nujno potrebna podpora narodnih republikancev in degolistov. Oboji so sprva kazali le malo navdušenja za Antoina Pinaya. V teh dveh strankah so bili tisti, ki so svojčas podprli program Pierra Mendesa in ki niso opustili ideje »demokratičnega in socialnega zbiranja« skupaj s socialisti, glavni nosilec odpora proti Pinayu. Njim je ta voditelj neodvisnih simbol francoske konservativne desnice, katere politika je povzročila gospodarski in politični zastoj Francije. Res je, da se je del vodilnih ljudi v narodnorepublikanskem gibanju — na dr. Robert Schuman, bivši zunanji minister, ali Louvel, sedanjí minister za industrijo — trudil prepričati te dni svojo okolico o nujnosti sodelovanja s Pinayem. Čeže pa, da je povzročil pritisk od spodaj, iz nižjih organizacij stranke, da so odrekli Pinayu sleherni odpora.

Predsednik republike Vincent Auried je ponudil mandat za sestavo vlade drugemu voditelju neodvisnih, Josephu Lanielu. S tem je predsednik republike vsekakor želel zvedeti ali izvira neuspeh Antoina Pinya pri narod-

IZ NAŠEGA POLITIČNEGA ŽIVLJENJA

O čem bo prihodnji teden razpravljala Ljudska skupščina LRS

Ljubljana, 24. junija. Z odlokom izvršnega sveta je za 29. t. m. sklicano nadaljevanje IV. izrednega zasedanja Ljudske skupščine LR Slovenije, hkrati pa V. redno zasedanje, za katerega je tokrat predviden dokaj obširen dnevni red. Med najvažnejšimi osnutki zakonov, ki bodo prišli na dnevni red, je zlasti osnutek zakona o spremembah in dopolnitvah zakona o gozdovih. Ta osnutek v mnogem dopolnjuje in izpreminja prvotni zakon o gozdovih, ki zaradi novega gospodarskega sistema, zlasti pa zaradi ukinitve obvezne sečnje in prevoza lesa, ne ustreza več sedanjim potrebam gospodarjenja z gozdovi.

Poleg tega zakona pa bo skupščina razpravljala še o treh popolnoma novih zakonih: o ustanovitvi sklada Borisa Kidriča, o vodnogospodarskih skladih in o odpravi viničarskih in podobnih razmerij.

Izvršni svet Ljudske skupščine LRS je na svoji žalni seji za pokojnim Borisom Kidričem sklenil, da se v njegov spomin ustanovi inštitut, katerega namen bo pomagati razvoju znanosti, naravoslovnih ter političnih in gospodarskih ved, to je tistih panog, ki jim je pokojni Boris Kidrič posvečal največjo skrb in katerih razvoj bo prinesel naši socialistični državi največ koristi. Inštitut, ki ga je sklenil ustanoviti izvršni svet, pa ima pomen sklada v smislu temeljnega zakona o proračunih, zato je za ustanovitev takega sklada potrebno izdati poseben zakon.

Zakon o vodnogospodarskih skladih pa naj bi rešil vprašanje rednega financiranja vodnogospodarske službe, ker dosedanja način financiranja preko rednih proračunskih sredstev ni omogočal niti rednega vzdrževanja starih, že zgrajenih objektov, ki so zaradi tega propadali. Spričo razmeroma intenzivne gradnje

hidrocentral in s tem povezane pospeševanja drugih gospodarskih panog, pa so potrebna še mnogo intenzivnejša študijsko-raziskovalna dela, da se ugotovi, kateri objekti naj dobe prednost in v kolikšnem obsegu. Zaradi nezadostnih materialnih sredstev pa postopek doslej ni bil vedno takšen, kot bi ustrezal dejanskim potrebam. Zato morajo biti brezpogojno vsak čas na razpolago stalne in zadostne investicije, da se lahko dela ne glede na letni čas hitro preusmerijo na tista območja, kjer trenutno nastane potreba, povzročena po neugodnem vodnem režimu.

Tako je predvideno, da bo v prvih letih samo za novogradnje, za študij, raziskave ter zbiranje osnovnih podatkov in za izdelavo vodno-gospodarskih osnov, poleg tega pa za vzdrževanje in obnavljanje vodnih zgradb potrebnih nad 1150 milijonov letno. Kot sredstva vodnogospodarskih skladov so predvideni dohodki od vodnih zemljišč, ki so v upravi vodno-gospodar-

skih organov, prispevki koristnikov voda in dotacije iz republiškega oziroma iz okrajnih, mestnih in občinskih proračunov ter dotacije gospodarskih organizacij in zavodov. Tako bo predvidoma s sredstvi, ki jih bodo vložili koristniki voda, mogoče kriti najnujnejše potrebe v vodnem gospodarstvu, predvsem pa izdatke za študij in raziskave ter za obnavljanje in vzdrževanje vodnih zgradb in prirodnih strug, medtem ko bomo drugi del sredstev, ki bodo dotekala iz dotacije republike, ljudskih odborov, gospodarskih organizacij in zavodov, uporabili predvsem za novogradnje večjega obsega. Zakon predvideva sedem vrst zavezancev, ki bodo dolžni plačevati vodni prispevek, in sicer: hidrocentrale, termocentrale, vodni mlini in žage, brodovi ter industrijska, rudarska, obrtna in druga podjetja, kolikor uporabljajo v svojem proizvodnem procesu vodo, kar zahteva urejanje vodnega režima na mestih izkoriščanja ali pa da z odpadnimi snov-

mi onečiščujejo vode in povzročajo s tem gospodarsko škodo drugim gospodarskim panogam. Vodno-gospodarski skladi se bodo ustanovili za območja občin, mestnih občin, okrajev in mest ter za območje celotne ljudske republike.

Slednjič bo skupščina razpravljala o osnutku zakona o odpravi viničarskih in podobnih razmerij, ki temelji na določilih zveznega zakona o zemljiškem skladu splošnega ljudskega premoženja, in o dodeljevanju zemlje kmetijskih organizacijam, kjer pravi v zadnjem odstavku 4. člena, da se v krajih, kjer so viničarska in podobna razmerja, lahko z zakonom ljudske republike taka razmerja odpravijo in se, ne glede na določbe zveznega zakona, predpiše, da zemlja, glede katere obstoje tako razmerja, postane v celoti ali deloma splošno ljudsko premoženje, da se zemlja do določene velikosti lahko pusti v last lastniku in da za to zemljo republika tudi določi višino odškodnine in način plačila.

DNEVNA KRONIKA

Konferenca predsedstva Glavnega odbora SZDL

Ljubljana, 24. jun. V Ljubljani je bila danes konferenca predsedstva Glavnega odbora Socialistične zveze delovnega ljudstva Slovenije s predsedniki vseh okrajnih in mestnih odborov. Razpravljali so o organizacijsko-političnih vprašanjih o oblikah dela SZDL. V diskusiji so sodelovali tudi dr. Marijan Breclj, tovarišica Vida Tomšič in Boris Kraigher.

Ta vprašanja bodo na dnevnem redu tudi na seji GO SZDL, ki je sklicana za 29. junij tega leta.

Burmanski minister za informacije v Ljubljani

Ljubljana, 24. jun. Na povabilo Socialistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije je prišel danes v Jugoslavijo burmanski minister za informacije gospod U Tu Vin. Danes dopoldne si je ogledal nekatere zanimivosti Ljubljane. Gost je bil sprejet tudi v predsedstvu SZDL Slovenije, kjer se je zadržal v daljšem razgovoru z dr. Marijanom Brecljem in Vido Tomšičev. Sekretar Izvršnega sveta narodne skupščine Slovenije Zoran Polič je gospodu U Tu Vinu priridel kosilo v hotelu Slon. Popoldne je gost odpotoval proti Zagrebu.

V Jugoslavijo je prišel generalni sekretar mednarodne avtomoto federacije

Ljubljana, 24. jun. Preko Avstrije sta prispela v Jugoslavijo generalni sekretar mednarodne avto-moto Federacije gospod Perlovski in njegov pomočnik Yuna. Gosta si nameravata ogledati avtomobilske ceste v cilju razvoja mednarodnega avto-moto turizma v naši deželi.

Iz Bleda, kjer sta se gosta ustavila prvič večer, sta danes zjutraj odpotovala čez Vršič, Trento ter čez Primorsko in Postojno prišla v Ljubljano.

Dr. Marijan Breclj je danes v imenu Izvršnega sveta Ljudske skupščine Slovenije priridel gostoma kosilo v hotelu Bellevuer, ki so mu prisostvovali tudi generalni tajnik avto-moto zveze Jugoslavije Milan Bulajić, predsednik avto-moto zveze Slovenije ing. Veljkoslav Jakopič in drugi.

Gosta sta že danes nadaljevala pot proti Zagrebu, odkoder bosta krenila v smeri Dalmacije.

Slovenska folklorna skupina v Zahodni Nemčiji

Ljubljana, 24. junija. — V nedeljo se je vrnila iz Zahodne Nemčije folklorna skupina slovenske Glasbeno-narodopisnega inštituta v Ljubljani »France Marolt«, v kateri sodelujejo študentje ljubljanske univerze. Skupina je z velikim uspehom gostovala v Münchenu, kjer je nastopila s koroskimi, gorenjskimi, belokranjskimi in primorskimi narodnimi plesi. Povabili so jo, naj bi jeseni sodelovala na velikem kulturnem festivalu v zahodnem Berlinu. Mednarodna štu-

dentovska organizacija, ki je organizirala sedanji nastop slovenske folklorne skupine v Münchenu, pa jo je povabila za prihodnje leto na daljšo turnejo po mestih Zahodne Nemčije. Na tej turneji bi jo posnelo tudi nemško televizijsko in radijsko omrežje.

Šola in društvo za pospeševanje gospodinjstva

Ljubljana, 24. junija. — Na pobudo organizacij AFZ bomo v Sloveniji odslej posvečali veliko pozornost pospeševanju gospodinjstva. Na zadnjem skupnem sestanku predstavnikov Republiškega sveta za prosveto in kulturo, Zavoda za pospeševanje gospodinjstva in organizacij AFZ je bil izvoljen iniciativni odbor društva za gospodinjstvo izobrazbo. Izražena je bila tudi želja, da bi v vseh osnovnih šolah začeli poučevati gospodinjstvo.

Delegacija finskih borec in invalidov zapustila Jugoslavijo

Ljubljana, 24. junija. — Danes je odpotovala iz Jesenice v domovino delegacija bivših finskih borec in vojni invalidov, ki jih vodi general Vajno Velve, bivši minister narodne obrambe. Od delegacije so se poslovili predstavniki Centralnega odbora Zveze vojaških vojni invalidov Jugoslavije in glavnega odbora Zveze vojaških vojni invalidov Slovenije.

Vpis študentov na univerzo in visoke šole bo praviloma neomejen

Seja Sveta za prosveto in kulturo Srbije

Na včerajšnji seji Sveta za kulturo in prosveto Srbije so razpravljali o vpisu novih slušateljev na univerze in visoke šole.

Rektorji beogradske univerze, Tehnične visoke šole in Medicinske visoke šole so sporočili, koliko študentov namerava glede na svojo zmogljivost sprejeti vsaka fakulteta v naslednjem šolskem letu. Po tem načrtu bi na beogradsko univerzo in visoke šole sprejeli 3262 novincev. V primeri s prejšnjimi leti presega to število zmogljivost fakultet. Zato je potrebno vpis še nadalje omejevati, da zaradi preobremenjenosti ne bi trpela kvaliteta dela na univerzi in visokih šolah. Gimnazije bo letos končalo 5000 dijakov, vključno s tistimi, ki imajo popravne izpite. Nujno se tu sproži vprašanje, kam z maturanti.

Diskusija je poudarila, da je ta problem treba že prej reševati, morda že pri mali maturi. Poleg tega so predlagali, naj bi se zahtevala velika matura tudi za sprejem v prometne šole, za poštno in druge uradnike ter finešne obrti (optiko, precizno mehaniko, elektrotehniko in druge).

Splošno menjlo, da z nadaljnim

Nagrade najboljšim kulturno-prosvetnim ustanovam in kolektivom v Srbiji

Svet za prosveto in kulturo Srbije je na včerajšnji seji sklenil, da za dosegene uspehe pri ljudski prosveti in razvijanju kulturnega življenja nagradi štiri ljudske knjižnice in tri amaterska gledališča ter več ljudskih univerz. Nagradil je tudi razna kulturno-umetniška društva in pevске zbornice. Skupna vsota vseh nagrad je en milijon dinarjev. Nagrade bodo razdeljevali 7. julija ob ljudskem prazniku.

Pisma uredništva

Sindikati kmetijskih delavcev in uslužbencev zahteva razveljavljenje odločb odbora za gospodarstvo

Lani večjemu delu delavcev na državnih kmetijskih posevstih niso izplačali 20 odstotkov zaslužka. Centralni odbor sindikata kmetijskih delavcev in Republiški odbor sindikatov Srbije sta, meneč, da planirani dohodek ni bil dosežen v glavnem zaradi suše in drugih elementarnih nezdod, zahtevala od Izvršnega sveta Srbije, naj kmetijski delavcem izplačajo pridržanih 20 odstotkov zaslužka iz proračunskih sredstev.

Odbor za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta, ki je to zahtevu obravnaval, je izdal odlok, da se posestvom, ki so izplačala pridržanih 20 odstotkov, vravnava do kot kredit pri Narodni banki, tako da bi ta denar letos vrnila iz doseženega plačnega sklada, tista posestva, ki tega še niso storila, pa tudi v prihodnje razlike ne smejo izplačati.

Predsedstvo Republiškega odbora sindikatov kmetijskih delavcev in uslužbencev Srbije je na seji proučilo to odločbo Odbora za gospodarstvo in se z njo ni strinjalo. Sklenilo so, da bo Republiški odbor od Izvršnega sveta zahteval, naj to vprašanje znova prouči. Predsedstvo je imelo pred očmi naslednje razloge:

Prvič, kmetijska posestva in ekonomije lani plana proizvodnje in dohodkov niso izpolnile ne po krivdi delavcev, zaradi njihove malomarnosti, marveč zaradi elementarnih nezdod.

Drugič, zaslužek stalnih kmetijskih delavcev se je lani gibal v Srbiji povprečno okrog 4800 din mesečno. Razen tega mnoga posestva v zimskih mesecih, od novembra, svojim delavcem niso mogla zagotoviti polne zaposlitve in tako so izgubili tudi pravico do otroške doklade, ali pa so jim jo znižali v skladu s številom delovnih dni. Analiza Sveta za ljudsko zdravje in socialno politiko FLRJ pa je pokazala, da znaša minimum za vzdrževanje dvočlanske družine 9256, za tričlansko pa 13.500 din. Pripominjamo tudi, da so bile lani kmetijskim delavcem ukinjene vse naruralne datjave.

Tretjič, povprečni zaslužek kmetijskih delavcev je znašal v Srbiji po tarifnih pravilnikih za lansko leto 6836 din, doseženi za zaslužek, kot rečemo, pa kakih 4800 dinarjev. Predlanskim so znašali povprečni zaslužki kmetijskih delavcev kakih 6321 din. Razen tega so dobivali v naturi koruzo in prašiče v vrednosti po 700 din. Lani pa je znašal povprečni zaslužek delavcev v Srbiji kakih 8000 din. Povprečni zaslužek delavcev v posameznih gospodarskih panogah pa je bil znatno večji od 8000 din.

Strinjamo se, in povsem normalno je, da zaslužijo delavci v industriji več kakor v kmetijstvu,

vednar pa menimo, da tolikšne razlike v zaslužkih niso normalne in upravičene.

Cetrtrič, družbeni plan in novi gospodarski sistem sta se začela uveljavljati lani z aprilom. Malone vsa kmetijska posestva so imela presežke delovne sile, tako da jih je mnogo že od aprila porabilo zelo velik del planiranega plačnega sklada. Sezonskim delavcem so izplačevali 10 odstotkov zaslužka (tako določa časovni zakon o poslovanju državnih kmetijskih posestev in ekonomij) in tako je vse breme suše padlo na stalne delavce.

Petič, lani oktobra je Gospodarski svet vlade FLRJ naročil Narodni banki, naj pri državnih kmetijskih posevstih opravi analizo in ustavi izplačevanje »lačnih skladov ter ostalih kreditov vsem tistim posestvom, ki svojih zalog ne pošiljajo na trg. Tako so vsa kmetijska posestva prodajala pridelke po neprimerno nižjih cenah, kakor so se pozneje formirale na trgu. Nesporno je ta odlok narekovala potreba po zatiranju špekulativnih težnj na trgu, da bi zajezili naraščanje cen kmetijskih pridelkov.

Na podlagi tega odloka so kmetijska posestva prodajala pšenico po 1800 din, koruzo pa po 1400 dinarjev, medtem ko so bile pozneje cene na trgu znatno višje. Prisiljena so bila kupovati živinjsko krmo po neprimerno višjih cenah, kakor so prodajala pšenico. To je znatno zmanjšalo njihov dohodek.

In naposled, ob obravnavanju navodil o osnovah poslovanja državnih kmetijskih posestev in ekonomij, ki določajo, naj se izplača samo 80 odstotkov akontacije od pripadajočega zaslužka, so prisotni tovariši v Svetu za kmetijstvo vlade FLRJ opozorili, da zadržanih 20 odstotkov ne bodo izplačevali kmetijskim delavcem samo v primeru, če so njihovi kolektivi zakrivali, da plan ni bil izpolnjen. Takšno navodilo so delavcem raztolmačili in pojasnili in zdaj po pravici pričakujejo, da bodo dobili zadržanih 20 odstotkov, ker plan ni bil izpolnjen po njihovi krivdi, marveč zaradi elementarnih nezdod.

Ce bi obveljal ta odlok, bi se državna kmetijska posestva, ki se teh 20 odstotkov izplačala, znašila v težavnejšem položaju, kakor so bila lani. Poravnati bi morala dolg iz lanskega leta, tako da bi delavci dobili samo 60 odstotkov (20 odstotkov jim že zadržujejo). V prvem četrtletju letošnjega leta je znašal v Srbiji povprečni zaslužek kmetijskega delavca 4354 din (po odbitku 20 odstotkov). Če bi od tega odbili še 20 odstotkov za povračilo dolga, bi znašal zaslužek komaj nekaj nad 3000 din.

Zaradi vsega tega se predsedstvo Republiškega odbora sindikatov kmetijskih delavcev in uslužbencev Srbije ne strinja s sklepom Odbora za gospodarstvo in zahteva, naj to vprašanje znova prouči in ugodno reši.

III. ZBOR ZVEZE ZADRUŽNIC SLOVENIJE

V našem kmetijstvu dela več žensk kakor moških

Ljubljana, 25. jun. Danes se bo zbralo v Ljubljani nad 300 žena-zadružnic na svoj III. zbor Zveze zadružnic Slovenije.

Najvažnejši problem njihovih organizacij na vasi, ki ga bodo udeležence obravnavale na današnjem zboru, je vloga žena v kmetijskem zadružništvu. Žene na vasi v celoti sodelujejo v proizvodnji, zato imajo tudi polno

POSVETOVANJE V TAJNIŠTVU ZA SOCIALNO ZASČITO

Razprava o predpisih za upokojenje

Beograd, 24. jun. v tajništvu za socialno zaščito zveznega izvršnega sveta se je danes začelo posvetovanje, ki so se ga udeležili predsedniki časasnih izvršnih odborov socialnega zavarovanja in ravnatelji republiških zavodov za socialno zavarovanje. Na posvetovanju so proučili organizacijo zavarovanja za upokojenje, priznavanje delovnega staža ter druga vprašanja dela okrajnih zavodov socialnega zavarovanja.

Večina udeležencev poudarja, da se ni treba prenapagati z izpremembami v sedanjih predpisih, ki to uravnavajo, zlasti glede zavarovanja za upokojenje. Treba je ugotoviti osnove za pridobitev pravic do socialnega zavarovanja. Pri proučevanju organizacije zavarovanja za upokojenje se je pokazalo da so republiški in lokalni zavodi socialnega zavoda primorani ocenjevati kvalifikacije zavarovancev, ker ni predpisov in temeljev, po katerih bi lahko kvalifikacije ocenili že pred upokojitvijo zavarovancev. Proučili bodo tudi dosedanje izkušnje pri samoupravljanju socialnega zavarovanja.

Sporočilo Zvezne uprave za prehrano

Beograd, 24. jun. — Na temelju odločbe odbora za gospodarstvo Zveznega izvršnega sveta sporoča Zvezna uprava za prehrano, da morajo kontrahiranje pšenice in rži pridelka iz 1953 leta zaključiti kmetijskimi proizvajalci s 5. julijem tega leta.

Podjetja za promet žitaric bodo tega dne zaključila kontrahiranje. Narodna banka pa bo od 6. julija ustavila izdajanje kredita omenjenim podjetjem za kontrahiranje žita.

Iz Zvezne uprave za prehrano

Hišarjev oče iz Spodnjih Dupelj se, kakor mnogi drugi, zaskrbljeno ozira v grozeče oblake in bo seno pospravljeno

POLOZAJ NA KOREJI

Sing Man Ri vztrajno grozi in napada

Sestanek visokih ameriških funkcionarjev v Tokiu in Seulu. Napad na vodje južnokorejske opozicije

Tokio, 24. junija (AFP). Predsednik južnokorejske republike Sing Man Ri je zapretel Združenemu poveljstvu, da bo umaknil svoje čete, ko bo podpisano premirje. V pismu, ki ga je poslal vrhovnemu poveljniku Združenega poveljstva generalu Clarku, Sing Man Ri izjavlja, »da bo premirje pod sedanjimi razmerami inel za uradno in dokončno spremembo v odnosu med južnokorejsko republiko in Združenimi narodi.«

Ko odbija pogoje premirja, ki jih je sprejel Združenemu poveljstvu, Sing Man Ri hkrati tudi obtožuje nekatere države, zastopane v tem poveljstvu, da so snaklonjene komunizmu.

V istem pismu zavrača Sing Man Ri obtožbo Združenega poveljstva, češ da je izpustil severnokorejske ujetnike. Južnokorejski predsednik namreč trdi, da je bil to »edino mogoč način, da se izogne nevarnosti spopada med Korejci in tujimi četami, naklonjenimi Kitajski in Severni Koreji, ki jih hoče general Clark pripeljati na korejsko ozemlje.«

Visoki ameriški funkcionarji so imeli danes v Tokiu sestanek, na katerem so proučili sedanjo krizo na Koreji. Sestanka sta se udeležila pomočnik ameriškega ministra za zunanje zadeve Robertson in Karl MacArdl, šef oddelka za Severovzhodno Azijo ameriškega ministrstva za zunanje zadeve Kennet Young, general Lotton Collins, načelnik štaba ameriških kopnenih sil, in vrhovni komandant Združenega poveljstva general Mark Clark. Po teh razgovorih odpotujejo ameriški funkcionarji v Seul, kjer se bodo sestali z južnokorejskim predstavnikom Sing Man Rijem.

Bivši predsednik Generalne skupščine Združenih narodov in filipinski delegat v OZN Carlo Romulo je obsodil južnokorejsko vlado zaradi njenega nedavnega sklepa, da bo izpustila severnokorejske ujetnike, ki so odklonili vrnitev v domovino. Romulo ni vrnil v domovino. Romulo ni vrnil v domovino. Romulo ni vrnil v domovino.

Južnokorejska skupščina je danes sprejela resolucijo, v kateri zahteva, naj vlada skupščini poroča o premirju in izpustitvi severnokorejskih ujetnikov. Ta povzročila je na predsedniku vlade ter ministrom za zunanje in notranje zadeve, za obrambo in za kmetijstvo.

Južnokorejska komisija je sporočila, da je kakih 500 ljudi napadlo in opustošilo stanovanje voditelja opozicije Co Pjongoka. Pjongok je včeraj odkrito napadel južnokorejskega predsednika Sing Man Rija, njegovo politiko in njegovo stališče do sklenitve premirja na Koreji. Pjongok je generalni tajnik Demokratske nacionalne stranke in na zadnjih volitvah je bil najnevarnejši Sing Man Rijev protikandidat.

Clani parlamentarne skupine Sing Man Rijeve stranke so imeli

danestanek, na katerem so soglasno sprejeli resolucijo. V njej zahtevajo izgon opozicijskih prvakov Co Pjongoka in Kim Cum Juna. Ta dva politika sta se ugodno izkazala o premirju na Koreji, hkrati pa kritizirala stališče Sing Man Rija. V resoluciji Sing Man Rijeve parlamentarne skupine ju imenujejo »izdajalce korejske stvari.« Da bi Co Pjongoka in Kim Cum Jula izgnali, je potrebno, da to resolucijo sprejme še južnokorejska skupščina.

Ameriško veleposlaništvo v Seulu demantira

Seul, 24. junija. (AFP.) Predstavnik ameriškega veleposlaništva v Seulu je demantiral informacije, po katerih naj bi bilo

— Na pomoč! Pahniti nas hočejo v mir... —

veleposlaništvo sporočilo, da smatra Sing Man Rijeve pogoje za sklenitev premirja na Koreji za popolnoma nesprejemljive. Uradni ameriški predstavnik je poudaril, da niti veleposlanik Briggs, niti kateri koli član veleposlaništva tega ni izjavil.

Opozicija proti Riju

Seul, 24. junija. (AFP.) Predsednik Inštituta za korejska vprašanja Jung Džang Kim, ki se mudi v ZDA, je danes objavil besedilo pisma, naslovljenega prejšnji teden na Sing Man Rija. V pismu ga opozarja, da bi pome-

nilo nadaljevanje vojne uničiti korejsko ljudstvo. Prepis pisma je poslal dopisnikom časnikov v Seulu. V pismu tudi poudarja, da naj bi združitev Koreje in njene neodvisnosti dosegli z miroljubnimi sredstvi. Hkrati apelira na Sing Man Rija, naj sam ne nadaljuje vojne, ker ves svet, vseviš Kitajsko in Severno Korejo, želi mir.

Še ena izjava

Seul, 24. junija. (United Press.) Južnokorejski minister za zunanje zadeve Pjong Jung je rekel, da bi Južna Koreja spoštovala premirje, če bi se nameravala politična konferenca omejila na tri mesece. Pjong Jung je rekel, da bi se Južna Koreja v tem primeru vzdržala enostranske

akcije do zaključka konference. Pripomnil je, da bi to lahko veljalo za »pozitivni predlog Južne Koreje.«

Konferenca v Beli hiši

Washington, 24. junija. (AFP.) Predsednik ZDA Eisenhower je imel danes v Beli hiši konferenco z glavnimi voditelji Kongresa. Na konferenci so obravnavali korejski položaj.

Republikanski senator William Knowland ni po sestanku hotel dati novinarjem nobenih izjav o konferenci.

IZJAVA NAŠEGA VELEPOSLANIKA V INDIJI

ZBLIŽANJE JUGOSLAVIJE z deželami Daljnega vzhoda

Beograd, 24. junija. (Tanjug.) Novi izredni in pooblašteni veleposlanik v Indiji dr. Gojko Nikoliš odpotuje jutri zvečer iz Beograda v New Delhi, da prevzame nove posle. Pred odhodom iz Beograda je sodelavec »Tanjuga« odgovoril na nekaj vprašanj o stikih med Jugoslavijo in Indijo ter o položaju Indije na svetu.

Vprašanje: »Kaj je po vašem mnenju značilno za dosedanje stike med Jugoslavijo in Indijo?«

Odgovor: »Stiki med Indijo in Jugoslavijo so se doslej razvijali v duhu krepitve prijateljskih vezi med narodi obeh dežel na političnem in na ostalih področjih. Za te stike so značilni napori Indije in Jugoslavije, da se ohrani svetovni mir in da bi se razvijali stiki med vsemi miroljubnimi državami sveta. Razen tega so narodi Jugoslavije in Indije posvetili vse sile vsestranskemu razvoju političnega, gospodarskega in kulturnega življenja, kar je tudi pripomoglo k njihovemu medsebojnemu razumevanju in krepitvi želje, da bi se približe seznanili.«

Vprašanje: »Kako je z nadaljnjim razvojem stikov na političnem, gospodarskem in kulturnem področju?«

Odgovor: »Že iz samega dejstva, da sta Indija in Jugoslavija zainteresirani na ohraniti miru na svetu kot neogibnem pogoj za upostavitve boljše bodočnosti svojih narodov, izvirajo široke možnosti za nadaljnji razvoj naših stikov na vseh področjih. Na drugi strani so dosedanje uspehi pokazali, da imajo takšne možnosti krepitve prijateljskih stikov med Jugoslavijo in Indijo realno podlago ne le v mnogih skupnih nazorih o najvažnejših vprašanjih sveta in lastne gospodarske graditve, marveč tudi v odkritosrčni želji narodov obeh dežel, da bi se medsebojno spoznali in navezali čim tesnejše stike.«

Vprašanje: »Kako presoiate zblizanje Jugoslavije z deželami Daljnega vzhoda, zlasti z Indijo, v bodočnosti?«

Odgovor: »Ni dvoma, da se bo v prihodnje še bolj pokazal pot men zblizanja Jugoslavije z deželami tega področja. Ker gre za vrsto držav, ki so šele nedavno, po dolgotrajni kolonialni podrejenosti, dosegle neodvisnost, je očitno, da so morale v tem kratkem času kot samostojne države za-

Pred zasedanjem novega parlamenta še ni znano, kako bo sestavljena vlada

De Gasperi zanika, da bi s Churchillom govorila o Trstu

Rim, 24. jun. (Tanjug). Dan pred prvimi zasedanjem novega parlamenta še zmeraj ni znano, kako bo sestavljena nova italijanska vlada. Ali bodo demokristjani samostojno sestavili homogeno vlado, ali pa bodo v njej predstavniki štirih strank centra, je vprašanje, na katero niti vladni stranki najbližji krogi še ne morejo odgovoriti.

Vlada strank centra je odvisna od stališča socialnih demokratov, ki se še niso dokončno odločili. Tajnik liberalne stranke Villabruno je dobil nalog, naj s Saragatom prouči zahteve socialnih demokratov, privoli v sodelovanje v vladi in opusti predlog za razširitev vlade z Nennijem. Čeprav pa je Nenni odklonil to Saragatovo kombinacijo, ga tajnik socialnodemokratske stranke še zmeraj ni pripravljeno opustiti in v razgovorih z Villabrunom je bilo sporno celo vprašanje podpore socialnodemokratskih poslancev vladi. Saragat pa je vendar poudaril, da njegov odgovor ni dokončen. Pogajanja med socialnimi demokrati in drugimi strankami se bodo nadaljevala, dokler ne bo sestavljena nova vlada, kar se bo zgodilo prihodnji teden.

Po večerajšnjem eno uro trajajočem razgovoru z angleškim ministrom predsednikom Winstonom Churchillom je predsednik italijanske vlade De Gasperi dopisniku »Messagera« izjavil, da pri tem nista govorila o Trstu. De

Gasperi je namreč menil, da glede na položaj italijanske vlade po volitvah ni njegova dolžnost sprožiti to vprašanje, ker med drugim misli, da mu bolj kaže počakati na ugodnejše okoliščine, da bi to vprašanje znova pogrel.

Spričo te izjave tuji opazovalci v Rimu poudarjajo, da se vprašanjem, kakor je Trst, v diplomatskih razgovorih najraje ognejo, kadar na drugi strani o njih ne morejo slišati nič ugodnega, ali pa kadar ne morejo nič ugodnega povedati, pa pravijo javnosti, da o njih niso razgovarjali. Ti krogi razen tega menijo, da je značilno, da se De Gasperi sklicuje na položaj svoje vlade

šele, kadar govori o Trstu, v tem ko je brez pridržka sodeloval na konferenci šestih ministrov za zunanje zadeve Evropske skupnosti v Parizu, čeprav ni mogel pravnoveljavno predstavljati vlade, ki ji mandatni rok poteka.

Predsednik italijanske vlade je razen tega dopisniku »Messagera« izjavil, da mu je Churchill izrazil upanje, da njegova pobuda za mir ne bo škodovala akciji za upostavitve evropske politične skupnosti. De Gasperi pa o tem ni posebno trdno prepričan. Zaradi tega meni, da je boljše ogniti se razgovorom z Moskvo, dokler je nevarnost, da ne bi rodili nobenih sadov.

»PRIMORSKI DNEVNIK« UGOTAVLJA:

Komisija Socialistične internacionale bo pristranska

(Od stalnega dopisnika »Borbe«)

Trst, 24. junija. — Današnji »Primorski dnevnik« objavlja na prvi strani komentar o komisiji Socialistične internacionale, ki je v nedeljo odpotovala iz Trsta. List piše, da so komisijo, ki je prišla v Trst na vztrajno prigovarjanje Saragatove stranke »Partito Socialista della Venezia Giulia«, stalno spremljali zastopniki te stranke in da se tako ni mogla seznaniti z vsemi vpraša-

nji. Po tem in po izjavah posameznih članov te komisije sklepa list, da bo njeno stališče pristransko in da ne bo pokazalo pravega položaja.

»Kolikor smo mogli ugotoviti, ali neposredno po svoji novinarski dolžnosti, ali pa posredno po članih našega gibanja, ki so prišli s komisijo v stik, ni vodstvo iredentistične Saragatove stranke pustilo teh opazovalcev niti za trenutek samih. Vendar se nam zdi, da si opazovalci navzlic nadzorstvu iredentističnega gostitelja niso ustvarili o tržaškem vprašanju takega mnenja kot si je to želela Saragatova stranka, se pravi, da je v Trstu treba izvesti plebiscit o priključitvi vsega tržaškega ozemlja Italiji, oziroma o uveljavljenju tristranske izjave. Belgijski delegat ni prikrival, da nasprotuje plebiscitu, da je tržaška luka šele v začetku svojega razvoja in ima še precejšnje izgled.«

Navzlic temu, da stališče Socialistične internacionale do tržaškega vprašanja ne bo odločilnega pomena, pa »Primorski dnevnik« vprašuje, ali bo na bodočem kongresu Socialistične internacionale v Stockholmu zmagovala mišljenje britanskega in francoskega opazovalca, ali mišljenje belgijskega, ki se ni vdal iredentističnim poskusom v Trstu.

M. P.

Toča in volitve v Slovenski Benečiji

V Grmeku v Slovenski Benečiji je toča nekaj dni pred zadnjimi volitvami uničila vse letošnji pridelek: pšenice, ki je že šla v klasje, krompir, fižol, pa tudi vso rast na travnikih in celo nasade kostańjev, ki si domačini zanje jeseni izkupijo kovzo iz Furlanije, da se z njo pretočejo skozi zimo. Zaradi toče so morali pokositi vso pšenico, ki bo za živino, a zmanjkalo bo sena, tako da jim bo šla po zlu še živinoreja. Samo v Goranjem in Doljem Grmeku je toča ljudem prizadelala nad 40 milijonov lir škode.

Pri vsem pa je značilno za gospodarsko in socialno politiko režima, da je tudi tokrat spet pozabil na Beneško Slovenijo, ki je gospodarsko nemara ena najbolj zapostavljenih pokrajin v Italiji. Ko se je nesreča zgodila že pred volitvami, seveda nobena od devetih strank, ki so se zagnale v volilno kampanjo v slovenski deželi, ni pozabila tudi točo izkoristiti za svoje namene in govorilo so kar licitirali podpora, ki jo bodo prikredli ljudem, če se bodo njih kandidati z njihovimi glasovi dokopali do poslanskih mest. Zdej se seveda nihče več ne spomni ne obeh na ljudi, saj bi jim bilo samo po godu, ko bi beđa tudi iz Grmeka poglala po svetu kar največ »tujerodnih« domačinov.

Odgovor sovjetskemu poveljniku

Berlin, 24. junija (Reuter). — Poveljniki zahodnih področij Berlina so danes zanikali trditve sovjetskih oblasti, da so skupine iz zahodnih mestnih področij povzročile nedavne nerede v vzhodnem Berlinu. V pismu, ki so ga trije zahodni komandanti poslali poveljniku sovjetskega sektorja generalu Dibrovi, pišejo: »Vi, kot ves ostali svet, prav dobro veste, kaj je vzrok nedavnih neredov v vzhodnem Berlinu.«

V pismu zahtevajo, naj sovjetske oblasti ukinejo omejitve, ki osamujejo vzhodni Berlin od zahodnih področij mesta.

Sestanek Nagib-Nehru

Kairo, 24. jun. (AFP). Predsednik indijske vlade se bo danes popoldne znova sestel s predsednikom republike Egipta. Razgovori Nehru-Nagib se bodo nadaljevali tudi popoldne. Smoči je Nehru obiskal bivšega predsednika egiptovske vlade Mustafa El Nabasa in bivšega generalnega tajnika Abdel Rahman Azania.

Predsednik pakistanske vlade Mohamed Ali je davi odpotoval iz Kaira v Karači.

Stevenson v Zagrebu in na Brionih

Dopoldne se je ameriški gost razgovarjal s Svetozarjem Vukmanovičem-Tempom. V Zagrebu ga je sprejel Vladimir Bakarić

Včeraj zjutraj ob 9. je g. Adlaja Stevenson sprejel član Zveznega izvršnega sveta tov. Svetozar Vukmanović-Tempo.

Po razgovorih je g. Stevenson s svojim spremstvom odšel na zemunsko letališče, kjer ga je že čakalo posebno letalo. Kmalu po 10.30 je g. Stevenson v spremstvu generalnega tajnika predsednika republike dr. Jožeta Vilfana odpotoval v Zagreb, od koder bo

popoldne nadaljeval pot na Brione. Od g. Stevensona se je poslovil tudi odpravnik poslov ZDA v Beogradu g. Woodrugh Wolner.

Zagreb, 24. jun. (Tanjug). Šef demokratske stranke ZDA, Adlaj Stevenson, ki je pred dvema dnevoma odpotoval na informativni obisk v Jugoslavijo, je danes popoldne prispel a spremstvom iz Beograda v Zagreb. Z g. Stevensonom je v Zagreb odpotoval tudi generalni tajnik republike dr. Jože Vilfan.

Na zagrebškem letališču so znamenite ameriškega državnika sprejeli člani Izvršnega sveta LR Hrvatske dr. Miloš Zanko, ljudski poslanec Ivo Sarajčić, podpredsednik ljudskega odbora Zagreba Jurica Dravnik in predstavniki tiska. Sprejema se je udeležil tudi ameriški konzul g. Bernard C. Connelly z oseb-jem konzulata.

Predsednik Izvršnega sveta LR Hrvatske dr. Vladimir Bakarić je priredil kosilo v čast g. Stevensona.

Notranje posojilo v SZ

Moskva, 24. junja. Radio Moskva je danes objavil, da je sovjetska vlada razpisala novo notranje posojilo v znesku 15 milijard rubljev.

Laburisti obsojajo

London, 24. junija. Izvršni odbor laburistične stranke je danes na svojem sestanku obsodil Sing Man Rijevo stališče do Združenih narodov in postopke sovjetskih okupacijskih sil v Vzhodni Nemčiji.

Z Japonsko bomo sklenili novo trgovinsko pogodbo

Naša gospodarska delegacija se je vrnila z Japonske

Skoplje, 24. junija. Z mednarodnim vlakom Atene-Pariz je prispela danes opoldne v Skoplje na poti v Beograd jugoslovanska gospodarska delegacija, ki se je pod vodstvom člana Izvršnega sveta Srbije Voje Lekovića tri mesece mudila na Japonskem, da bi proučila možnosti izmenjave blaga med obema deželama.

Na železniški postaji v Skoplju je vodja naše gospodarske delegacije novinarjem izjavil, da so možnosti za izmenjavo blaga med Japonsko in Jugoslavijo. Pripomnil je, da bi Jugoslavija lahko izvažala na Japonsko predvsem kovine, les, kmetijske pridelke in nekatere industrijske izdelke, uvažala pa bi iz Japonske opremo za težko industrijo in nekatere industrijske izdelke. Tov. Leković je pripomnil, da je bila naloga delegacije med drugim skleniti tudi trgovinsko pogodbo o nabavi

opreme za težko industrijo, da pa tega ni storila, ker je imela premalo časa. Neki član naše delegacije je ostal na Japonskem, kjer bo pogajanja zaključil.

Seja britanske vlade

London, 24. junija (Tanjug). — Danes se je sestala britanska vlada pod predsedstvom Winstona Churchilla. Razpravljali so o nameravani konferenci treh zapadnih velebil na Bermudih.

Razgovori o bermudski konferenci se bodo nadaljevali na jutrišnji seji vlade.

Imenovanje

London, 24. junija. (AFP). Vice-admiral Stevens je bil imenovan za poveljnika britanskih pomorskih sil v Atlantiku in na Antilih. S tem imenovanjem avtomatično postane namestnik vrhovnega poveljnika atlantskega brodogoja sil Atlantiskega pakta. Admiral Stevens zamenjuje na tem položaju admirala Wiljuma Andrewsa. Nova posla bo admiral Stevens prevzel letošnjega oktobra.

DANES PO SVETU

Sing Man Rijevo „ne“

Sing Man Ri je povedal svoj »ne«. Dolžnost mu nalaga — pravi v pismu generalu Marcu Clarku — da gremo po svoji poti. Toda njegova pot nasprotuje poti miru Združenih narodov. Da bo mogel hoditi po svoji poti, pravi, da bo južnokorejske čete izločil iz Združenega poveljstva. Pri tem pa dodaja, da se bo to zgodilo le, če bo »sedanje premirje« podpisano, se pravi, če bodo Združeni narodi zavrnil njegove pogoje.

Hoteli dokazati, da misli resno, je južnokorejski predsednik spomnil na posebni sklep, ki ga je izpustil z namenom, minirati napore Združenih narodov za sklenitev premirja na Koreji. Omenil je ukaz o izpustitvi severnokorejskih ujetnikov, o katerem pravi, da ga je izdal po dobrem premisleku in ob upoštevanju ustreznih posledic.

S kom hoče Sin Man Ri mešetariti? Z Združenimi narodi, ki so se — po besedah predsednika Generalne skupščine Lasterja Pearsona — takoj odzvali klicu Južne Koreje na pomoč, ko je zahtevala vojaško in drugo podporo.

Zakaj Sing Man Ri to dela? Zato, ker Združeni narodi ne marajo njemu in njegovi klici na ljubo še nadalje preliti krvi na Koreji ter uničevati materialnega bogastva, ki je tej deželi tako zelo potrebno.

Sing Man Ri pravi, da so Združeni narodi zgrešili cilj, on pa da mu je ostal do konca zvest. Resnica pa je, da Združeni narodi in Sing Man Ri nikoli niso imeli skupnega cilja. Prav v tem je ena izmed tragičnih okoliščin, v katerih so se razvijali in se nadaljujejo dogodki na Koreji. Združeni narodi so hoteli preprečiti agresijo in zagotoviti mir, Sing Man Ri pa je hotel njihovo pomoč izkoristiti za to, da bi vsilil svoj bankrotirani režim vsej Koreji. Temu svojememu smotru se, kot vidimo, še ni odrekli. Vendar se zdi, da imajo Združeni narodi ne le dolžnost, marveč tudi dovolj moči in možnosti, da tega »norca iz Seula« — ta vzdevek mu je dal indijski tisk — spravimo iz pameti in ga prisilijo, da bo opustil agresivna, izizvalna dejanja, s katerimi hoče zavreti koleša panmunjomskega voza.

Poljski zdravnik zaprosil za zatočišče

London, 24. junija. (AFP.) V Londonu so potrdili, da se zdravnik s poljske ladje »Batoris« ni hotel vrniti na ladjo v britanskem pristanišču Newcastle. Kot je bilo že prej sporočeno, je poveljnik ladje »Batoris«, pomorski kapetan Jan Zwinklinski, zaprosil danes za azil v Veliki Britaniji.

Leta 1951 je to poljsko ladjo zapustilo 8 mornarjev in zaprosilo za azil v Veliki Britaniji.

Iz večerašnje druge izdaje

SING MAN RI VZTRAJA

v pogubni vojni politiki

Seul, 23. junija (UP). Južnokorejski predsednik je danes izjavil, da se bo Koreja borila sama, če bodo Združeni narodi podpisali premirje. Južnokorejske čete se bodo borile tudi proti indijskim oddelkom, ki naj bi prišli v Korejo stražiti ujetnike.

Sing Man Ri je v svojih izjavah kakor tudi pri zadnjih razgovorih z generalom Clarkom znova potrdil, da se je Južna Koreja dokončno odločila nadaljevati vojno. Zanimal je, da bi mu bil Clark danes sporočil kak ameriški ultimatum. Nasprotno, je dejal, mu je on sam sporočil tak ultimatum.

Danes popoldne je Sing Man Ri v plemenitih odgovorih na vprašanja novinarjev objavil pogoje Južne Koreje za njen pristonek na premirje. Ti pogoji so:

1. Kitajske čete in orožne sile Združenih narodov se morajo brez zadržek umakniti z vsakega korejskega ozemlja;
2. Če pred sporazumom o premirju je treba skleniti pogodbo o vzajemni varnosti med ZDA in Južno Korejo;
3. Pogajanja za mir se morajo začeti takoj po sporazumu o premirju in ne smejo trajati dalje kot 90 dni. Če se ta pogajanja v tem roku ne bodo uspešno zaključila, se mora premirje prekiniti.

Sing Man Ri je še dodal, da bo Južna Koreja v vsakem primeru sama nadaljevala vojno, če Združeni narodi navedenih pogojev ne bodo sprejeli.

ŠE FRANCOSKI PROTEST

Pariz, 23. jun. (Tanjug). Tudi Francija je sklenila odločno protestirati pri južnokorejski vladi zaradi samovoljne izpustitve severnokorejskih vojnih ujetnikov. Predvsem zato, ker se je to zgodilo v trenutku, ko bi moralo biti podpisano premirje v Koreji. Francija sodi, da je južnokorejska vlada, ko je prevzela odgovornost za takšen ukrep, postavila na kocko vprašanje sporazuma, ki je bil tako rekoč že dosežen. Tako je došla kompromitirala sklenitev premirja.

Francoska nota je bila nocoj izročena južnokorejski vladi.

TUDI ŠVICARJI ODHAJAJO NA DALJNI VZHOD

Bern, 23. jun. (UP). Danes je bilo objavljeno da bo švicarska delegacija v komisiji za kontrolo premirja v Koreji odpotovala 25. junija iz Berna v Tokio. Delegacijo vodi politik Rieher, sestavljena pa je iz 20 oficirjev in vojakov. Švedska,

poljska in čehoslovaška delegacija so že na poti v Tokio. Tudi švicarska delegacija se bo ustavila v Tokiju do nadaljnjih navodil. Medtem bo navzala stike z ostalimi delegacijami. Švicarska vlada pa ni sprejela še nikakega sklepa glede švicarske delegacije v komisiji nevtralnih držav, ki naj bi skrbeli za vojne ujetnike, ki se nečijo vrniti domov in čaka, kako se bodo razvijali dogodki v zvezi z izpustitvijo severnokorejskih ujetnikov, ki so odklonili repatriacijo.

Japonska in Koreja

Tokio, 23. jun. (AFP). Predsednik vlade Jošida je danes izjavil v skupščini, da bi se tudi Japonska utegnila zavzeti za sodelovanje na politični konferenci po podpisu premirja v Koreji, da sta konferenca ne bi neposredno prizadela koristi Japonske. Jošida je dejal, da japonska vlada na takšno konferenco doslej ni bila povabljena in je pristavil, da je prejel neka poročila o dogodkih na Koreji, o katerih mora molčati, ker gre za tajnosti Združenih narodov.

Še vedno obsedno stanje

v Vzhodni Nemčiji

Berlin, 23. jun. (UP). Komandant vzhodnega Berlina general Dibrowa je nocoj objavil, da se bodo smela v bodoče javna zborovanja prirediti le s pristankom vzhodnoberlinskih oblasti. Obsedno stanje še ni bilo uklonjeno.

Predsednik vlade Grotewohl pa je napovedal čiščenje v vrstah vzhodnonemških ministrov.

GLASILO SED O ZADNJIH NEREDIH

Berlin, 23. junija (AFP). Glasilo centralnega komiteja vzhodnonemške Enotne socialistične stranke (SED) »Neues Deutschland« objavlja podrobnosti o nedavnih neredih v Vzhodni Nemčiji. Časnik piše, da so demonstracije v Halle v mestne zapore in izpustili iz njih vse pripornike, med drugim tudi bivšo SS-ovko iz koncentracijskega taborišča Raavensbrück Erno Korn, ki je bila potem spet ujeta in sedaj obsojena na smrt. Demonstranti so ubili nekega policaja.

»Neues Deutschland« piše, da so demonstranti v mestu Rathenow z železnimi in gumijastimi palčami ubili nekega policijskega funkcionarja in zavzeli sedež SED ter sedeža množičnih organizacij, kjer so pretepli mnogo funkcionarjev. Tudi v Górlitzu in Geri so demonstranti, kakor piše časnik, izvršili nasilna dejanja.

PREDSEDNIK TITO ČASTNI MEŠCAN BJELOVARA

Osljek, 23. jun. (Tanjug). Na seji mestnega ljudskega odbora v Bjelovaru je bil predsednik republike maršal Tito izvoljen za častnega meščana Bjelovara. Predsednik Tito je štiri leta živel in deloval ob Bjelovaru in okolici.

Misija dobre volje

IZ ZDA NA POTI V JUŽNO AMERIKO

Washington, 23. jun. (UP). Ameriška misija dobre volje, ki jo vodi brat predsednika ZDA, Dr. Milton Eisenhower, je danes odpotovala v letalstvu v Južno Ameriko. Dr. Milton Eisenhower, ki je predsednik državnega Pensilvanskega kolegijskega je dobil za to misijo položaj in pooblastila posebnega poslanca. Misija sta na letališču pozdravila predsednik ZDA Eisenhower in zunanji minister John Foster Dulles. Dr. Milton Eisenhower je pred odhodom novinarjem izjavil, da je naloga misije, ki bo obiskala deset južnoameriških držav, »okrepiti, če je mogoče, dobro voljo in prijateljstvo med narodi Južne Amerike in ZDA.«

17 LJUDI OBSOJENIH NA SMRT

Berlin, 23. jun. (Tanjug). Zahodnonemški list »Die Welt« poroča, da je sovjetski preki sod v Vzhodni Nemčiji obsodil na smrt 17 ljudi. V zahodni Berlin se še vedno ni vrnilo 218 ljudi, ki so bili med neredi zadnje srede v vzhodnem Berlinu.

V Vzhodni Nemčiji uporabljajo oblasti, kakor poroča vzhodna ADN kamione za širjenje letakov s poročilom centralnega komiteja Enotne socialistične stranke (SED), v katerih obetajo, da bodo zboljšali življenjske pogoje delavcev. Agencija tudi priznava, da je stranka napravila »hude napake« sprič svojega dosedanjega stališča do delavcev. Sovjetsko glasilo »Tägliche Rundschau« pa trdi, da je pomenil nastop sovjetskih tankov in čet v vzhodnem Berlinu »znano sovjetskih oblasti nad Američani«. Nagli pohod sovjetskih sil je preprečil namene »fasisističnih provokatorjev.«

TUDI DVA POLICISTA USTRELJENA

Berlin, 23. junija (AFP). Radijska postaja severozahodne Nemčije javlja, da so 20 vzhodnonemških policajev postavili pred sodišče v Erfurtu. Bil je obsojeni, da se odkril poslušnost za čas nerodov 17. junija v Vzhodni Nemčiji. Dva sta bila obsojena na smrt in ustreljena.

PATRICK NA POTI V BONN

London, 23. jun. (Reuter). Angliški visoki komisar Patrick v Zahodni Nemčiji, ki se je mudil na dopustu, je danes odpotoval v Bonn. V soboto se bo udeležil izrednega sestanka visokih komisarjev vseh štirih okupacijskih velast, ki bo v Berlinu.

PINAY VRNIL MANDAT

Pariz, 23. jun. Ljudska republikanska stranka in skupina bivših delegistov sta sklenili, da v parlamentu ne bosta podprla Pinaya. Zato se je ta odločil, da vrne mandat. Zvečer je bil pri predsedniku republike in ga obvestil o svojem sklepu.

Kompozicijski večer SREDNJE GLASBENE ŠOLE

Dijaki I. (teoretskega) oddelka Srednje glasbene šole, ki študirajo kompozicijske predmete pri prof. Juriju Gregorcu, so sinoči (23. jun.) nastopili z večerom svojih skladb v veliki dvorani Slovenske filharmonije. To je po lanskem takem nastopu že drugi kompozicijski večer Srednje glasbene šole. V primeri z lanskim je bil spored še mnogo bolj čvrst, seriozen, koncerten.

I. Petrič, ki se posveča komorni instrumentni glasbi, sedaj absolvent, je od lani nedvomno dosti napredoval, vendar dela kažejo, da še vedno je prisvajal stilne pridobitve preteklosti. Poleg Alojzija Srebotnjaka, ki se je že lani močno izkazal med kolegi, se letos mnogo odličneje kot lani uveljavila še Bogdan Habbe. Oba sta z zbori in samospeli vokalnimi kompozicijama, med njimi profesor Sivic, operna pevca Součikova in Lipušček ter mešanji zbor Slovenske filharmonije (Jože Hanc). Vse je občinstvo lepo sprejelo.

Rafael Ajlec

VIDA TOMŠIČ NA KONFERENCI ZK V LITOSTROJU

Delo med množico je kriterij za vodilno vlogo komunistov

Sinoči je bila konferenca Zveze komunistov v Litostroju, ki so se je kot gosti udeležili tudi člani rajonskega in mestnega komiteja Zveze, predsednik gospodarskega sveta MLO Leopold Krep in organizacijski sekretar KPS Slovenije Vida Tomšič.

Poročilo sekretarja tovarniškega komiteja kakor tudi razprave, ki mu je sledila, sta pokazala, da kljub mnogim uspehom v kregljanju in podjetju le ne izpolnjujejo v zadostni meri svojih političnih nalog. Nad 300 je članov zveze v podjetju. V delavskem svetu so močno zastopani in vendar delovanje tega delav-

skega organa delavcem ni dobro znano.

Ob koncu razprave se je oglašila tudi Vida Tomšič, ki je podarila, da mora organizacija komunistov v Litostroju z večjo resnostjo razčiščevati in pojasnjevati stvari, ki so delavcem in celo komunistom nejasne. Podčrtala je perečo potrebo, da se vsak komunist toliko usposobi, da bo lahko vedno in povsod pravilno tolmačil naše ekonomske probleme. Vodilna vloga komunistov je odvisna prav od tega, kako bo vsak posameznik delal med množico, ki ga presoja izključno po njegovem delu.

Mednarodna komisija proučuje možnosti za izvoz električne energije iz Jugoslavije

Za graditev novih hidroelektran naj bi dobili posojila, vračala pa bi jih z izvozom električne energije

Konec lanskega leta je komite za električno energijo pri Evropski ekonomski komisiji OZN s posebnim poročilom svojega direktorja inž. P. Sevettea sprožil vprašanje, kako doseči tesnejše sodelovanje evropskih držav pri izkoriščanju možnosti za pridobivanje hidroelektrične energije. Tako sodelovanje je čedalje bolj potrebno glede omejene možnosti pridobivanja hidroenergije v Centralni Evropi, zlasti v zimskem času, in na hitro rastoče potrebe evropskih držav po električni energiji. Za večje dobave hidroelektrične energije prihaja v poštev predvsem Jugoslavija, ki ima velikanske možnosti za izkoriščanje vodnih sil, zlasti pa za pridobivanje dragocene zimske energije. Kot države uvoznice pa prihajajo v poštev Nemčija, Italija in Avstrija.

Kmalu nato je bila pri omejenem komiteju ustanovljena posebna komisija za študij možnosti izvoza električne energije iz Jugoslavije, v katero so prizadete vlade (Zahodna Nemčija, Italija, Avstrija in Jugoslavija) imenovale po dva do tri eksperte. Posebni študijski odbori te komisije (ki dela pod imenom Yougalexport), v katerih so prav tako zastopane vse štiri države, so letos aprila in maja prvič zasedali, in sicer pravni odbor, finančni odbor in koordinacijski odbor v Benetkah, ekonomski odbor v Münchnu in tehnični odbor v Zagrebu.

Pred kratkim se je v Ženevi ponovno sestel koordinacijski od-

sednika, inž. Breliha pa za člana. Naročil je komisiji ekspertov, da nadaljuje dobro začetno delo.

Po sklepih koordinacijskega odbora bi Jugoslavija sama proizvedla vse možnosti za izkoriščanje vodnih sil in izbrala objekte, ki bi prišli v poštev za pridobivanje električne energije za izvoz. Gradnja hidroelektrarn za izvoz je mišljena tako, da bi naša država sama zgradila sporazumno določene objekte, dobljena posojila za gradnjo teh objektov pa bi odplačevala z izvozom električne energije. Takšno sodelovanje naše države pri preskrbi Evrope z električno energijo v ničemer ne bi nasprotovalo naši družbeni ekonomski ureditvi. Zgrajeni objekti bi bili last Jugoslavije in bi jih lahko upravljali delovni kolektivi, kakor vsa druga podjetja v državi.

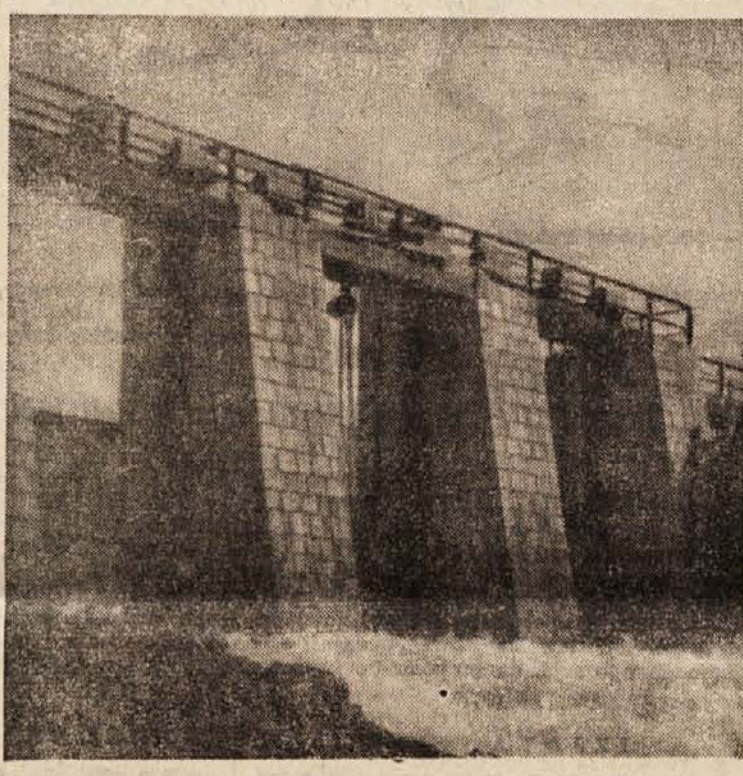
Naši strokovnjaki so imeli že prejšnji mesec v Zagrebu sestanke, da sestavijo popis naših vodnih sil po metodah, ki jih uporablja komite za električno energijo pri Evropski ekonomski komisiji. Sklenili so tudi, da bodo izdelali kratke prikaze najprimernejših bodočih hidroelektrarn, ki pridejo v poštev za bodoči izvoz električne energije, posebno v zimskem času, in ne bi bile preveč oddaljene od inozemskih potrošniških središč. To so predvsem objekti na našem kraškem področju do Crne gore in v Sloveniji. Na prihodnjem zasedanju tehničnega odbora, ki se bo začelo 13. julija v Ljubljani, bodo naši strokovnjaki lahko že predložili kratke idejne projekte za približno 25 hidroenergetskih objektov v predlogi, kateri izmed njih pridejo za izvršitev najprej v poštev (en objekt v Sloveniji, dva na Hrvaškem in eden v Bosni). Po prvem sestanku v Ljubljani si bodo člani odbora na terenu ogledali nekatere projekte v Sloveniji, nakar se bo zasedanje nadaljevalo v Zagrebu.

Kričeči primeri brezdušja do nosečih žen

Pri nameščanju in zapolnitvi jena velika večina podjetij upošteva načela delovne osiroma zdravstvene zaštite. Zgodijo se pa še primeri, ko vodstva posameznih podjetij brezdušno puščajo zaposlene žene v predpordni dobi pri najtežjih, zdravju škodljivih delih poleg tega še preko odmerjenega delovnega časa. Tako je pri komisiji »Tribuna« v Ljubljani zaposlena vojka Jurovič, kljub visoki nosečnosti v mesecu delala pri galvanizaciji po osm ur dnevno, dvakrat na teden pa kar po dvanajst ur. V podjetju niso pomislili, da je takšno delo za nosečo ženo še tako neprimerno ter zaradi škodljivih par solne in žveplene kisline zdravju še posebej nevarno. Navedeno uslužbenko bi bilo treba že davno prenesti k lažjemu delu brez fizičnega napora, kakor predpisuje zakonska uredba.

Ni manj kričeč primer brezdušnosti je bil na gradbišču podjetja »Slovenija« cestne v Logatcu. Delavka Ana Vrtnarič je morala v 7. mesecu nosečnosti nakladati in razkladati kamlona gramoz in pesek. Pri tem je je celo pokodavala, k sreči brez zlih posledic. Za vodstvo tega podjetja navedena ne velja zgoraj navedena zakonska uredba in na odredbo zdravstvenemu varstvu nosečih žena in doječih mater v delovnem razmerju. Vsega obsojanja vredno je, da se je treba sklicevati na pisane črke zakonca, za ravnanje, ki ga terjajo sam po sebi zdrav razum in osnovni občutljivost, da ne govorimo o očitni nevarnosti, ki se v odnosh do človeka uveljavlja in jo zahteva naša socialistična družba!

L. K.

Zatvornica hidrocentrale na Zgornji Zeti v Črni gori

V boj proti slabemu gospodarjenju

Trgovinska inšpekcija MLO v Ljubljani je v zadnjem času odkrila vrsto nerodnosti slabega poslovanja pa tudi kriminala v naši trgovini. Letos so njeni organi pregledovali predvsem špecerijske trgovine in samo od časa do časa tudi nekatere gostinske obrate in deloma pekarnice, drugih podjetij pa zaradi premajhnega števila uslužbencev niso mogli obravnati, kaj čela da bi uspešno preganjali šušmarstvo, verižništvo, prekupčevanje, nedovoljeno trgovino in spekulacijo. O razširjenju trgovinske inšpekcije je že nedavno razpravljala Mestni ljudski odbor in bodo v kratkem pomnožili število njenih uslužbencev na 10 do 12.

Trgovinska inšpekcija je v zadnjem času pregledovala le podjetja špecerijske stroke, pri tem je odkrila marsikatero nerodnost, ki pa so verjetno tudi v drugih trgovinskih strokah, v gostinstvu in obrti. Pri kontroli v špecerijski stroki so n. pr. ugotovili, da je imelo ob inventuri le eno špecerijsko podjetje s 23 poslovalnicami nekaj nad pol milijona din presežkov, medtem ko so imela druga podjetja precejšnje primanjkljaje, tako n. pr. podjetje Kolonialne v 10 poslovalnicah 460.000 din, podjetje »Preiskrba« v 10 poslovalnicah 438.000 din itd. Malverzacije je inšpekcija odkrila pri pregledu poslovanja trgovskega podjetja »Hranilca« Ljubljana-Polje, kjer je bil v 4 poslovalnicah ugotovljen primanjkljaj nad 1 milijon din.

Praviloma bi moralo imeti vsako podjetje, kjer blago merijo ali tehtajo, presežke, ker dajejo proizvodna podjetja v večini primerov dobro mero, razen tega pa nastane tudi pri ločenem tehtanju presežek, če se na primer blago tehta skupaj z večično. V večini podjetij je kontrola nastalih presežkov in kontrola poslovanja nezadostna ali celo nemogoča. Če si n. pr. posamezni uslužbenec v nastalega presežka recimo v vrednosti 50.000 din prisvoji blago v vrednosti 30.000 din, se to pri slabem sistemu kontrole ne da niti ugotoviti ali dokazati, razen če niso krivega zasledili pri delanju, kajti poslovalnica bo še vedno izkazala presežek 20.000 din.

Včasih tudi kontrola inventurnih in drugih podatkov pomaga odkriti

malverzacije. Tako je n. pr. podjetje »Emona« javilo, da je v eni izmed svojih poslovalnic odkril malverzacije. Organi trgovinske inšpekcije so a preiskavo dognali, da je poslovalnica mešal bučno olje, ki je za 40 din pri kg dražje, z navadnim oljem, in mešanico prodajal kot bučno olje. Okoliščal se je tudi tako, da je ob zvišanju cen nekaterih vrst blaga pri popisu prijavil nižje količino, ob inventuri nekaj dni pozneje pa je izkazal večje, čeprav medtem ni prejel novega blaga.

V KOLOVORSKI ULICI NAMERAVAJO ZGRADITI VELIK OBRTRNIŠKI DOM

Gradnja poslopja bi terjala okoli pol milijarde dinarjev. Obrtniki pričakujejo, da jim bo pomagala tudi oblast

Slovensko obrtništvo je že davno spoznalo, da si mora za svoje življenjske potrebe in analoge prej ko mogoče zgraditi svoj obrtniški dom. S tem namenom je bil formiran inštitutni odbor za zgraditev »Doma slovenskega obrtništva« v Ljubljani. Ta odbor se je resno lotil svoje naloge in je že pripravil osnovno načrte. Novi obrtniški dom naj bi stal na prostoru med Pražakovo in Kolodvorsko ulico vse do zaključka nove Cufarjeve ulice, kjer bi se vrgnalo strni z »Domom sindikatov«. V obeh vogalih traktih ob Pražakovi in Cufarjevi ulici bi imela stavba šest nadstropij, v osrednjem traktu ob Kolodvorski ulici pa bi bila nekaj nižja zaradi zraka, svetlobe ter splošne arhitektonske podobe.

V novi palači bi imeli prostore uradi republiške, mestne Ljubljanske in okrajne obrtniške zbornice, obenem pa tudi vse obrtniške zadruge, v njej bi bile razne predavalnice, učne delavnice za mojstre, pomočnike in vajence, izpitne dvorane, velika dvorana za splošne potrebe, družabne prireditve, javna zborovanja itd. Urejenih bi bilo večje število sodobno opremljenih tujskih sob za prehodne goste, predvsem obrtnike, s čimer bi bila razbremenjena hotelska podjetja dalje bi bilo v stavlbi veliko, moderno javno kopalnice, na čemer Ljubljana močno bolega in še vrsta drugih naprav.

Gradbeni stroški so predvideni na pol milijarde dinarjev, seveda z vsaj osnovno notranjo ureditvijo. Graditelji upajo, da bodo dobili precej materiala brezplačno, na prostovoljne prispevke obrtnikov, na prostovoljno delovno moč, na finančne vloške obrtniških podjetij, na razna velika in

Vztrajna borba

JUGOSLOVANSKE DELEGACIJE V POSEBNI KOMISIJI ZA NOVI POSLOVNIK DONAVSKE KOMISIJE

Bukarešta, 23. jun. (Tanjug). Na večerašnji seji so zaključili razpravo o zadnjih členih jugoslovanskega načrta za poslovnik Donavske komisije. Po prej sprejetem sklepu bi morali danes začet z izdelavo priporočil za bližnje plenarno zasedanje Donavske komisije. Toda večina je skušala igrati ta sklep in se postavila na stališče, naj teh priporočil ne pripravijo posebna komisija.

Jugoslovanska delegacija je doslej pri delu Donavske komisije premnogokrat naletela na ravnanje, ki nima ničesar skupnega z normalnim poslovanjem mednarodne ustanove in z demokratično prakso, ki je v navedi na takih mednarodnih zasedanjih.

Jugoslavija zmagala v kregljanju

Beograd, 23. junija. — Nocoj je zaključilo svetovno prvenstvo v kregljanju na asfaltnih steh. Končni izid je tale: Jugoslavija 4997, Avstrija 4832, Nemčija 454, Francija 4726, mešana moštvo Posaarja in Finske 4298, vica 4248 kregljev.

IZ PRAKSE DELAVSKIH SVETOV

Po pretiranem lovu za zaslužkom glava boli

Mnogi obrtniški delavci delajo doma nezakonito, delo v podjetjih pa zanemarjajo

Sombor, 24. junija. Na zadnji seji Sveta proizvajalcev...

umestno. Toda kdo bo zdaj vrnil skupnosti izposojeni denar, ko pa imajo nekatere opekarne velike zaloge...

delavnicah samo v enem primeru, v trgovini pa je to reden pojav. V zaključnih računih vseh trgovinskih podjetij so izkazane znatne vsote presežka plačnega sklada.

Namesto da bi delali, se prerekajo

Tuzla, 24. jun. Že dobra štiri leta se pripravljajo na izkoriščanje rudnika kamene soli v Tušnju pri Tuzli.

Preglasovanje v svetu proizvajalcev

Tuzla, 23. junija. Zadnja seja Ukrajnanskega sveta proizvajalcev je trajala tri dni. Najzanimivejša je bila obravnava o zaključnih računih podjetja, o zvišanju povprečnega zasluga in o razdelitvi presežka plačnega sklada.

sklad. Rudarji v Banovičih so zahtevali od Sveta, naj bi se povprečje plač jamskih delavcev in hageristov zvišalo za 20%, v drugih rudnikih pa zahtevajo zvišanje za 15%.

Kakor smo že poročali, je divjala predvčeršnjim nad Beogradom huda nevihta. Na sliki vidimo poplavljeni trg na Mostaru

Mednarodna radijska razstava bo v Ljubljani

Ljubljana, 24. junija. Konec avgusta bo v Ljubljani mednarodna radijska razstava, prva te vrste v naši državi.

Pri proizvodnji in prodaji zdravil NI PRAVE KONKURENCE

Ce bi nekdo hotel zasledovati pot zdravil od proizvodnje doma ali pa od prodajalca v inozemstvu do potrošnika, bi kaj hitro lahko ugotovil, da je ta pot precej zamotana in da ne manjka na njej raznih kamnov spodbite.

PRI PRODAJI ZDRAVIL SMO STAVILI VSE SAMO NA ENO KOCKO

V oči pada, da je po republikah samo po eno podjetje, ki skrbi za nabavljanje in prodajanje zdravil. Razvila so se potem, ko so decentralizirali zvezno trgovsko podjetje z zdravili Jugolek.

Pri Kemofarmaciji je tov. direktor bilancno podjetja navedel v opravičilo, da ta vmesni člen med proizvajalcem in maloprodajalcem ne dviga pretirano cen.

ji, da jih je možno mnogo sterilizirati, in točneje izdelati v vsakem lekarniškem laboratoriju.

SUROVINE CENEJŠE, AKUMULACIJA NIŽJA — ZDRAVILA PA DRAŽJA

Ne delajo pa naše tovarne takih zdravil, ki bi jih zdravilstvo potrebovalo in kar bi tudi zmanjšalo sedaj potreben uvoz. Videti je, da je monopolen položaj hudo uspalval tovarne zdravil, deloma pa so verjetno pripomogle k iskanju najlažjih zaslužkov tudi diktirane cene.

Člani odbora Farmaceutskega društva Slovenije in direktor Kemofarmacije so istega mnenja, da je proizvodnja naših tovarnih zdravil zelo nesolidna. Proizvodnja so si do pike razdelili. Kar proizvajena tovarna, tega se druga niti ne dotakne.

CE JE BIL ZAKON SKLENJEN BREZ LJUBEZNI

Zena je zahtevala ločitev zakona, češ da se ni omožila iz ljubezni in da se z možem nista razumela. Zaprtila ga je in ni se hotela vrniti k njemu. Sodišče je njeno zahtevo zavrnilo, ker ni ugotovilo, da bi bil mož storil kar koli, kar bi bilo zadostno opravičilo, da ga je žena zapustila.

ODGOVORNOST HOTELA. CE IZ GARDEROBE KAJ IZGINE

Nekdo je pustil v hotelski garderobi zimsko suknjo, ne da bi jo izročil garderobierju, in dobil številko. Suknja je iz garderobe izginila. Oškodovanec je hotel tožiti in zahteval odškodnino. Provo-

Zanimivosti iz sodne prakse

stopno sodišče je sodbo zavrnilo, češ da ni pogodbe, po kateri bi podjetje odgovarjalo za povračilo škode, če suknja izgine.

PRAVICA DO ODSKODNINE ZA DUSEVNE BOLESTI OB IZGUBI BLIŽNJEGA SORODNIKA

Oče je zahteval odškodnino za bolelost ob izgubi dveh otrok, ki sta izgubila življenje po toženčevih krivdi. Sodišče je tožbi delno ugodilo in mu prisodilo 45.000 din odškodnine. Proti tej razsodbi se je toženec pritožil, češ da v tem primeru o odškodnini ne more biti govora.

DUSEVNA BOLEZEN NE MORE BITI VZROK ZA LOCITEV ZAKONA

Zena je zbolela za neozdravljivo duševno boleznijo in njen mož je zahteval ločitev zakona. Sodišče je zakon ločilo, razsodilo pa je, da mora toženec svoji bivši ženi plačevati vzdrževalnino, ker je za delo nesposobna. Tožilec se je pritožil. Drugostopno sodišče je pritožbo kot neutemeljeno zavrnilo, češ da lahko zakonec zakrivi ločitev samo s prostovoljnim ravnanjem in vedenjem. Če tega ni, zakona po njegovih krivdi ni mogoče razvezati. V tem primeru je nastala toženčiska duševna bolezen popolnoma neodvisno od njene volje. Zato tudi ne more biti kriva, da je nastal vzrok za ločitev zakona.

OČE NI DOLŽAN DATI DEL IMOVINE SINU

Od prvostopnega sodišča je nekdo s tožbo zahteval, naj sinu prizna lastninsko pravico do očetove imovine. Sodišče je delno ugodilo toženčevemu zahtevku, in sicer na podlagi skupne pridobitve — kolikor bi se pokazalo, da je bila imovina res pridobljena s skupnim delom tožilca in toženca kot očeta in sina, ki živita in delata na toženčevem posestvu. Zavrnilo pa je zahtevo po drugem premoženju kot neutemeljeno.

POVRACILO POGREBNIH STROKOV JE V OBJEKTIVNO NUJNI VISINI MOŽNO

Umrl oče je v oporoki zahteval, naj mu postavijo spomenik, dajejo za mase itd. Njegov sin je zahteval od ostalih otrok povračilo stroškov. Okrajno sodišče je razsodilo in okrajno potrdilo, da se toženčevemu zahtevku delno ugoditi in da so toženec dolžni tožilcu povrniti stroške za pogreb, zadušnico in nagrobni spomenik.

Metanske eksplozije v rudniku Golubovec

leta 1951 in 1952 so terjale 17 mrtvih in 7 nevarno ranjenih. Poučen epilog teh nesreč pred sodiščem. — Tudi v rudniku Zabukovica bi lahko prišlo do take nesreče, če ne bodo uredili varnostnih naprav

Objavljamo prispevek ing. Stanislava Pirca, ki je kot strokovnjak sodeloval v preiskavi o metanskih eksplozijah v rudniku Golubovec. Zaključki preiskave so zanimivi in poučni tudi za druge rudnike.

Dne 10. junija je bila pred okroglim sodiščem v Varaždinu končana 15 dni trajajoča razprava proti devorolci krivce za 3 metanske eksplozije v rudniku Golubovec. Ki so se pripetile v zelo kratkem časovnem presledku od 29. 9. 1951 do 6. XII. 1952. Obsojeni so bili: glavni inženir na 3 leta, direktor rudnika na 2 leti in 8 mesecev, en jamski obratovodja na 2 leti in 4 mesece, drugi jamski obratovodja na 1 leto in 6 mesecev ter ostali nadzorniki na kazni od 16 do 7 mesecev strogega zaporja.

1952, ob 6.30 uri je Golubovec zadela še tretja in najhujša metanska eksplozija, ki je zahtevala 10 mrtvih in 3 težko ranjene. Tudi pri tej nesreči je bilo nekaj podobnih okolnosti, kot v prejšnjih primerih. Delovnice — odkop se je nahajalo okrog 90 m odmaknjeno od direktnega zračnega toka. Prezračevalni so ga samo z eno kompresno cevjo (5 m³/min). Poleg aktivnega delovnišča so bile znatne prezračevalne, katere ni nihče kontroliral. Nesreča se je dogodila zopet, ko je začela delati nova tretjina, ko so ventilacijske naprave pričele ponovno delovati in izrinile nabrani metan v progno. Najverjetneje je tudi tu cigareta povzročila metansko eksplozijo.

NESREČE JIH SE NISO IZUČILE

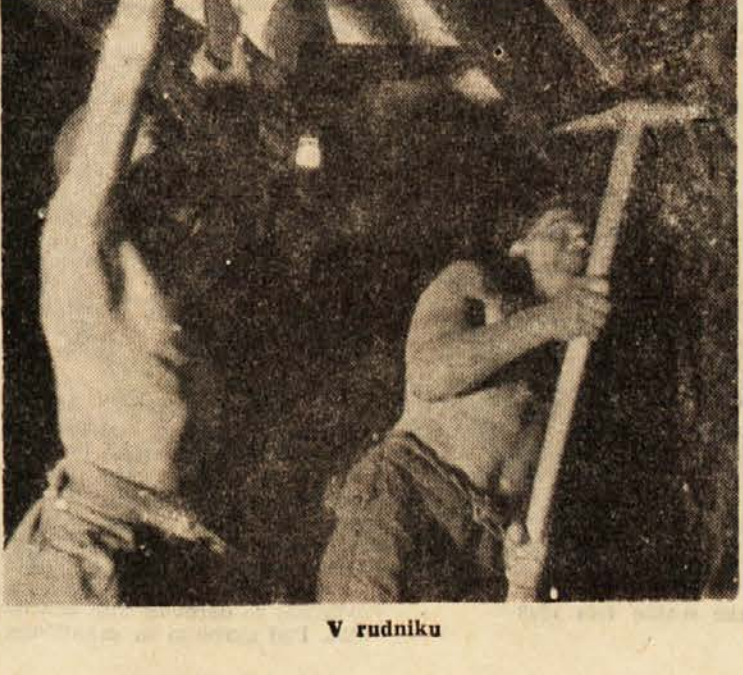
Ce analiziramo vse tri metanske eksplozije in jih medsebojno primerjamo glede na vzroke, pogoje in okolnosti vidimo naslednje: Nepojmljiva se nam zdi skrajna nediscipliniranost počista delavcev, ki se niso iztrežili niti po tretji katastrofi. Kontrolni pregledi namreč še danes ugotavljajo, da nekateri delavci še vedno prinašajo v jamo cigarete na zelo rafiniran način (n. pr. v kruhu). Če upravi ne bo uspelo z najenergičnejšimi ukrepi tega zadržati, potem bodo imeli v Golubovcu kmalu še nove nesreče z metanom.

Neodgovorno je, da uprava, cloveka, ki ga zalotijo v jami, da je kadil, kaznuje samo z odpuščanjem. To je kaznivo dejanje, saj vsak rudar dobro ve, da s tem spravlja toliko in toliko življenj v nevarnost. Nujno je, da naša zakonodaja čimprej predvidi občutno kazen za take ljudi. Vodstvo rudnika Golubovec od direktorja in glavnega inženirja po mojem mnenju ni bilo popolnoma do rasti naklonjen, ki so jih naročevali vedno težje prilike. Marsikomu je manjkalo izkustva, nekaterim vestnosti in močede tudi zadostne kvalifikacije. Ljudje v vodstvu rudnika se niso zadostno zavedali, da je vsaka nabiranje metana na delovnišča ali prazninah stalna nevarnost ne glede na to, kaj vse lahko povzročijo eksplo-

zijo metana. Delovnišča v jami so odpirali in širili, čeprav, da ni bilo ustreznih ventilacijskih naprav. Kontrolna služba in indikacije na metan so bile nezanesljive in povzročale odgovorni tudi tisti, ki niso poskrbeli za nujne personalne spremembe že takoj po prvi eksploziji, dalje tudi tisti, ki se niso zadostno potrudili, da bi rudniku dali potrebno pomoč in oporo. Prihramili bi si tako vsaj tretjo katastrofo. Ko so jamo proglasnili v l. 1951 za metansko, niso spremljali odkopnih metod in sistema dela, zlasti ne zračnih. Ali res ni bilo nikjer človeka, ki bi bil v Golubovcu pokazal, kje so napake in kako naj se dela? In končno ne morem verjeti, da se ne bi moglo neke najti tistih 4 do 5 ventilatorjev na komprimirani zrak, ki so bili rudniku potrebni.

BOMO DOVOLILI, DA SE KAJ PODOBNEGA GODI V ZABUKOVICI

Pri tej priliki bi omenil rudnik Zabukovico. Vaj se spominjamo že težke metanske katastrofe v letu 1946. Od takrat vlada tu sicer vzorna disciplina in kontrola, vendar še do danes ni uspelo odstraniti iz jame električnih instalacij in jih nadomestiti z energijo komprimiranega zraka. Za z energijo komprimiranega zraka. Za spekeje dela, da se izpolni odločba, ki jo je izdala še v letu 1946. Rudniku Zabukovica doslej ni uspelo dobiti kompresorske instalacije. Nasprotno, Zabukovica je morala še odstopiti rudniku Trbovlje že pripravljeni kompresor, v zameno pa bi moral rudnik Zagorje odstopiti rudniku Zabukovica drugi kompresor. Rudnik Zabukovica je izpolnil nalogo, ki jo je dobil od bivše glavne direkcije za premoženje, ni pa poskrbel, da bi jo izpolnil tudi rudnik Zagorje. Rešitev tega vprašanja je nujna, da ne bi prišlo tudi tu do podobnih nesreč kot v Golubovcu. Inž. Pirc Stanislav

V rudniku

CE ZADENE METANSKA MESANICA NA ISKRICO ...

Zaradi posebnih geoloških prilik tu praznine, ki nastajajo pri izkopu, puščajo, da se same zatisejo, kar je zelo nevarno in poceni, dokler ni mamo opravka z metanom. Cim pa se pojavlja metan, moramo s pravilnim in zadostnim prezračevanjem preprečiti, da bi se metan nabiral v prazninah. V Golubovcu niso tako delali, ampak so puščali praznine poleg aktivnega delovnišča popolnoma in nemar in tako ustvarjali idealne rezervoarje za metan. Ponekod so oddaljena delovnišča prezračevali z ventilatorji, drugod pa samo s kompresnimi cevmi in pri tem niso pazili, da bi z ustrezno namestitvijo ventilatorskih naprav ustvarjali pravičen zračni krogoč, ki bi zajemal deloma tudi praznine v starem delu. Kompresne cevi niso

ZA ENO CIGARETO — VEČ CLOVESKIH ŽIVLJENJ

Prva taka nesreča se je pripetila v Golubovcu 29. 9. 1951. na odkopu, katerega so zračili z dovolj močnim ventilatorjem, vendar so verjetno delovali med delom dušili zračni tok s tem, da so zamislili konec zračilne cevi. To delavci radi delajo, če jim preveč piha v hrbet. Možno je pa tudi, da so ustavljali ventilator. Ko so okrog 16. ure hoteli zopet metan prezračiti delovnišče, so spustili ventilator in se umaknili na vznožje odkopa. Pri tem si je nekdo skušal priprijeti cigareto, a je zažgal metansko mešanico, ki se je v tem trenutku umikala iz delovnišča v progno. Eksplozija je zahtevala 3 mrtve in enega težko poškodovanega.

Dne 30. 8. 1952 ob 14.45 uri je v Golubovcu prišlo zopet do metanske eksplozije in sicer v 16 m visokem nadkopu. Med izmenjavajo tretjini nadkop niso dovolj zračili. Kot prezračevalne naprave so se posluževali samo kompresnih cevi. Ko se je nova skupina delavcev povzpela v nadkop, je zopet nekoga premamila cigareta. Eksplozija je bila tu in zopet uničila 4 mlada življenja. trije pa so bili poškodovani.

Samo 3 mesece kasneje t. j. 6. 12.

IZ NAŠIH KRAJEV

Znameniti akvarij v Mariboru odprt

V Mestnem parku v Mariboru so odprli novi akvarij, edini te vrste v Sloveniji in po splošnem mnenju najlepši na Balkanu. Za njegovo ureditev so mnogo pripomogli tehnik Mestnega gradbenega podjetja tov. Požanko, ki je skrbno izdelal načrte, pri aranžiranju se je odlikoval tov. Rehberger, trudili so se tudi člani sosveta-upravnega organa Mestnega akvarija. S prizadevanjem so omogočili ne le šolski mladini, temveč tudi odraslim, da bodo lahko spoznali podvodno življenje v najoddaljenejših rokah in morjih.

Akvarij je razdeljen v tropski, sladkovodni in morski oddelek. V tropskem oddelku so rdeče ribice iz Meksike, zelene iz Indije in Ceylona ter »Danio« ribice, ki so po barvi podobne zebrom. Ribice iz Sansibarskih in Seychelskih otokov pa so podobne majhnim ščunkam. Zlasti vzbujajo pozornost kralj akvarijev »Pterophyle« iz Južne Amerike. Nič manj niso zanimive fosforne ribice »Akarac« iz Severne Amerike, Amerike, »Fanichtys« iz Krijske in »Mollinesia« iz Južne Amerike. V tem oddelku je tudi »neonka« ona najlepši ribice iz Siamu in Zapadne Indije ter siamska »vojna ribica«. Te ribice nosijo s seboj Siamci in Japonci in često stavijo visoke zneske nanje, ko jih spustijo skupaj in opazujejo boj med njimi. Značilno za ribico »gupik« je, da je samec poln lepih barvic, samica pa zato enkrat večja. Posamezni oddelki so izpopolnjeni s tropskimi rastlinami, ki ne usahnejo niti pozimi.

V sladkovodnem oddelku so ribe, ki žive v naših vodah. Tu so potične postrvi, ameriška postrv, imenovana »šarenka«, somič, ki šele ponoči pridejo na svetlo, japonske in kitajske »pajčolanke«, ki so umetno vzgojene s križanjem in sodijo v vrsto kar-

le, ki so srebreni z rdečimi plavutmi. Zanimiv je »pezdirek«. Ko se ženi, dobi samec svatovsko oblačilo, nato pa budno čuva ikre, odložene v posebne školjke in odganja nadležne ribe. Raki šele zvečer prilezejo iz svojih lukenj. »pupki« pa kot majhni krokodilčki neumorno plavajo po vodi.

Morski oddelek prikazuje morskega pajka, ki ima na hrbtu polno algic, da v morju laže napade svojo žrtev. Med ribami ena lahko obrača oči na vse strani,

včasih pa se skriva za skalo in leže na hrbet. Zanimive so tudi zvezde, rakovice, ježi, sivovijoličaste vetrnice, klobučki, podobni krvavordečim žaram, morske babice in kozice, ki baje v Dalmaciji tudi surove dobro teknejo.

Poleg akvarija sta gojilnici za dorasčanje mladčev in rib, ki drstijo, nadalje prodajni oddelek, vsak akvarij pa ima tudi zrakovod, električno in vodno napeljava. Akvarij je odprt vsak dan dopoldne in popoldne po tri ure, ob nedeljah pa ves dan.

V Ločah so lepo praznovali

Za občinski praznik so Ločani izbrali 19. junij v spomin na napad Šerčerjeve brigade na loško žandarmerijo in lipoglavski predor 19. junija 1944. Letos so ga prvikrat praznovali in zelo slovesno. Vsa vas je bila okrašena. Nad 40 zastav je plapolalo. Najlepše je bila okrašena okolica spomenika padlim borcem. Ob

4. uri zjutraj so člani ZB, mladinci predvojaške vzgoje in enote JLA ponovile napad na Loče. Dopoldan je bila slavnostna občinska seja, proslava ob spomeniku s polaganjem vencov. Nato sta priredili osnovna šola in nižja gimnazija akademijo. Popoldan je bila prirejena igra »Rojstvo v nevihti«. Vmes so odšle patrole na grobove borcev. Za razvedrilo pa je skrbel godba. Edino gledalcev ni enotno urejeno. Krajevna podjetja so jim odobrila plačan dela prost dan, ostala, n. pr. železnica, pa ne. Mislimo, da je treba, da je uradno proglašena občinski praznik plačan dela prost dan.

V Zalcu pridno delajo

Kdorkoli pride v Zalec, je prijetno presenečen spriču zelo razgibane komunalne dejavnosti. Če primerjamo Zalec z ostalimi trgi v Sloveniji, ugotovimo, da so to s komunalno dejavnostjo daleč naprej. Nedavno so končali dela na asfaltiranju ceste, ki pelje skozi trg, razširili vodovodno mrežo, betonirali več pločnikov itd. Dobra polovica hiš v Zalcu je obnovljena in prebeljena. Tudi »Hmezad« je obnovil svoje veliko trgovsko posloplje. Stalno blato pred poslopljem »Hmezada« pa bo za vselej pokrtil novi tlak. Iz dneva v dan dobiva hmeljarski center Savinjske doline lepše lice, kar bo prijetno iznenadilo tudi delegate mednarodnega hmeljarskega kongresa.

Na Vogel grade žičnico

Na Vogel že napeljujejo žičnico. Za marca in aprila so prve pridne roke začele prenašati skoraj tisoč kilogramov težak vitel za pomožno žičnico ter motor in drude dele na vrh Rjave skale. Nad 18 dni je osem krepkih mož potiskalo to breme iz Storeč ravnici čez strmine pod Storeč vrhom in pri tem gazilo sneg tudi do pasu. Prvi prostovoljci so pa medtem pripravljali delavcem prijetno bivališče. V Sežani so podli prenosno barako in jo med prvomajskimi prazniki postavili v bližini bodoče spodnje postaje. Uprava za ceste pa je zakoličila 300 m dolga dovozna cesto. Uprava Slovenija cest je posodila brezplačno za 6 dni buldožer, tako da te dni že zaključujejo delo. Mladina — člani Alpinističnega oddelka iz železniške kurilnice v Ljubljani — je vzpostavila telefonsko zvezo z vrhom. Te dni pa bo pričel Klub ljudske tehnike železničarske mostovne delavnice postavljati dva desetmeterska predačasta stebra za bodočo žičnico. Hkrati že dokončujejo načrt za spodnjo in zgornjo postajo.

Dosedanji stroški že zdavnaj presegaajo prejete subvencije, zato je razumljivo, da zavisi nadaljnje delo od nove podpore.

NA JESENICAH SO SE Z USPELO PRODUKCIJO POSLOVILI OD SVOJE RAVNATELJICE

Med zadnjimi glasbenimi produkcijami na Jesenicah je bila druga produkcija Državne glasbene šole. Med občinstvom je bilo največ tistih, ki so nastopajočim najbližji, pa tudi »glasbenega občinstva« in predstavniki to pot ni manjkalo. Jeseniška glasbena šola je bila ustanovljena šele po vojni. Delo jeseniške glasbene šole, ki se je uvrstila na tretje mesto med vsemi glasbenimi šolami v Sloveniji, je v resnici hvalevredno. Veliko priznanje za dosežene uspehe zasluži predavateljski zbor, ki mu načeluje ravnateljica prof. Boža Černivec. Na prvi produkciji so nastopili gojenci I., II. in III. razreda, na drugi pa v glavnem pianisti in violinisti, gojenci IV., V. in VI. razreda ter šolski godalni orkester, ki ga vodi tov. Rado Kleč. Solisti in tudi orkester so želi med občinstvom viharno navdušeno priznanje, ki so ga bili deležni gojenci, je hkrati priznanje njihovim učiteljem in lahko trdimo, da je bila predvsem druga produkcija šol v čast. Preveč bi bilo naštevati imena nastopajočih, ki so bili sami gojenci. Ta-

lent, ki so ga pokazali gojenci, je omembe vreden. Gojenci obetajo v resnici mnogo. Druga javna produkcija jeseniške glasbene šole pa ni bila le prikaz doseženih uspehov tekočega šolskega leta, temveč so se na njej gojenci in predavatelji javno poslovlili od svoje ravnateljice profesorice Bože Černivčeve, ki odhaja v Makedonijo.

V Rogaški Slatini zatirajo kolonizatorske hrošča, ki je lani povzročil precej škoda in so je zdaj zelo razpisel. V nedeljo so našli hrošča na 12 krajih. Zdjaj so določili skupino, ki bo skrbel za to, da bodo škodljivca res uničili.

Danes se je pričel v Idriji Teden šolstva. V našem listu smo objavili že več člankov v zvezi s tem dogodkom. V današnjem članku pripoveduje pisec, kako so idrijski profesorji skrbeli, da bi dijaku dala šola čimveč.

Zanimiva in izredno poučna so »Izvestja« idrijske realke v letih 1901/2 do 1913/14. Članki takratnih profesorjev so v »Izvestjih« obravnavali snovi iz najrazličnejših področij človeškega znanja, deloma iz snovi, ki so se predelovali v tistem letu. Znanstveni doprinosi profesorjev so posegali v slavistiko, prirodoslovje, fiziko, kemijo, matematiko, zgodovino i. dr. Ti članki so bili velikokrat plod samostojnega

IDRIJSKA REALKA je kazala svojim dijakom pot v življenje

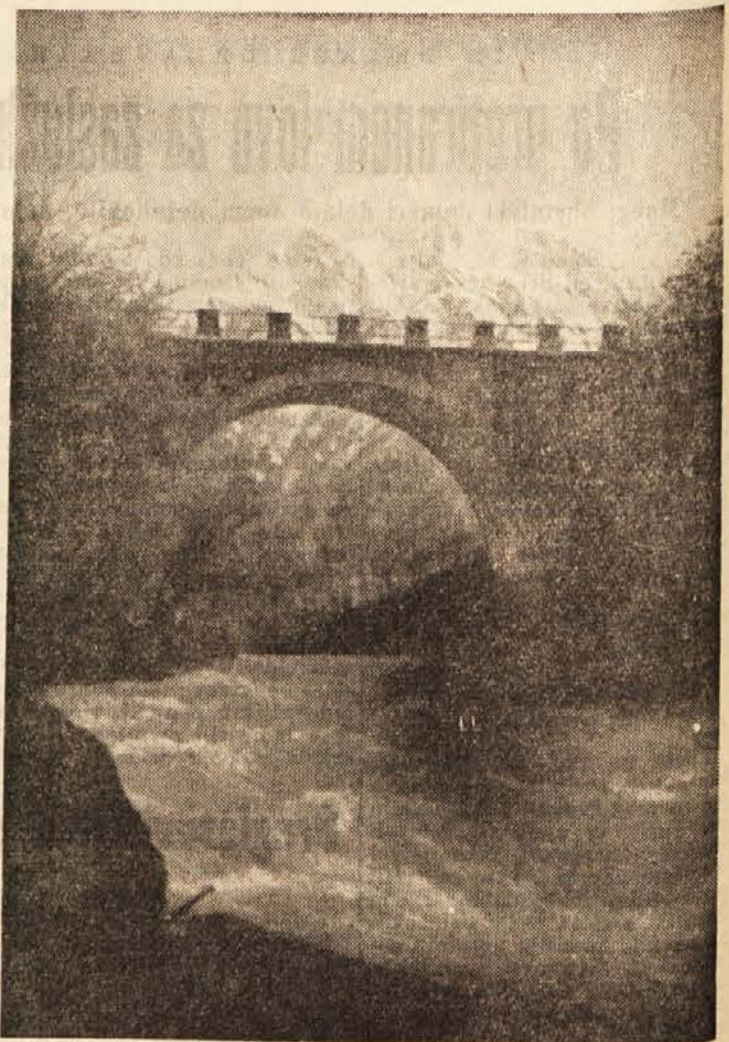
študija in dognanja, nekateri so razčlenjevali že deloma znane aktualne snovi z navedbo virov, nekaj jih je bilo diktiranih od zgoraj. V nekaterih člankih bo našel bodoči pisec idrijske zgodovine odlična in lahko rečemo dovršena pomagala za svoje delo. V njih najdemo veliko znanih imen, kot: slavist Maks Pirnat, prirodoslovec dr. Stanislav Bevk, fizik Julij Nardin, kemik Baltazar Baebler, Zgodovinar dr. Dragotin Lončar, mladinski pesnik in pisatelj Engelbert Gangl, matematik Ivo Tejkal, prirodoslovec Kajakat Stranetzky, slavista dr. Nikolaj Omerza in dr. Matija Potočnik, realčni učitelj Vinko Levčnik.

Zanimiv bi bil danes tudi izprehod po nekdanjih učnih kabinetih idrijske mestne višje realke v gornjem razdobju, saj so bili kustosi posameznih kabinetov in zbir — profesorji — izredno iznajdljivi in so upravljali zaupani jim material z vestnostjo in natančnostjo. Kustos takratnega prirodoslovnega kabineta dr. Vladimir Herle je razčlenil zaupano mu stvarino v natančno detajlirano študijo, ki more tudi danes služiti kot vzor tovrstnega dela.

Za nabavo potrebnih učil je skrbel v prvi vrsti idrijska mestna občina, ki je vsako leto dajala v ta namen neke zneske. Izredne dotacije za učila je dajalo često tudi naučno ministrstvo. K mineraloški zbirki so večino prispevala razna rudniška ravateljstva in oskrbnišтва, marsikaj so darovali tudi privatniki. Pod skrbnim in praktičnim

Tovarna lepenke Tržič ima lepe načrte

Ob Bistrici nad Tržičem dela že od 1882. leta edina tovrstna tovarna bele lepenke v Jugoslaviji. 74 delavcev dnevno dela vedno isto delo: meljejo mlado in belo smrekovino in valjajo, vlečejo in prešajo najboljšo belo lepenko. Vse lekarniške škatle so iz nje, škatle za druge stvari, za vezavo knjig itd., itd. Prav za tržiško lepenko je veliko povpraševanje tudi na tujem trgu. Delavski kolektiv in uprava tovarne bi rada povečala proizvodnjo, kar nameravajo doseči s sistematičnim izboljševanjem strojev in predvsem s popravljenjo turbine, ki jim proizvaja mehansko energijo za pogon vseh strojev. K sreči jim vodne sile ne manjka. Najhujše je bilo letošnjo zimo zaradi lanske letne suše. Ko jo bodo obnovili bo dala 10 do 15% več pogonske sile. Tudi v ostalem nameravajo renovirati podjetje in nabaviti nove in popraviti stare stroje. Za delavce gradi tovarna stanovanjsko hišo s štirimi prostornimi stanovanji.

Na Tolminskem že planšarijo

Na Tolminskem se je začela planšarska sezona. Letos je vzlic slabemu vremenu trava na Tolminskih planinah zelo lepa in obeta, da bo za živino dovolj krme. Letos so planine na Tolminskem že rajonizirane. Tako so za živino, ki ima Bangovo bolezen, določene posebne planine, zdrava živina pa je posebej. Tuberkuloza na živina pa letos sploh ne sme na planine.

Planinskih pašnikov na Tolminskem je nad 30. Zmed teh lahko največji sprejmejo tudi do 180 glav živine, vendar na njih ni moderno urejenih staj in mlekarških obratov. Najbolj moder- no urejene staje in mlekarški obrati so na planini Božica, na Bovškem stolu. Srpeničani so tu zgradili tudi veliko betonirano negojno jame in vodovod s štirimi

velikimi koriti. Tu imajo tudi mlekararno. S planin, ki niso še modernizirane, mislijo speljati v dolino žičnico. Med planšarsko sezono bi po njih spravljali v dolino mleko; z avtomobilom pa bi ga vozili v veliko zbiralnico, ki jo gradijo v

Kobaridu. Mlekarški obrat v Kobaridu bo dnevno lahko sprejel 20.000 litrov mleka. Veljal bo okoli 80 milijonov dinarjev. Tako zbiralnico imajo še v Cerknem, ki je že tudi opremljena s stroji. Žičnico bi pozimi uporabljali za spravljanje drv.

Novice iz Novega mesta

Do nedelje bosta v prostorih gimnazije in učiteljskega odprti razstavi rib in ročnih del dijakov obeh šol. Razstavi sta odprti dopoldne in popoldne.

Gledališče SKUD »Dušan Jerab«, ki je s »Celjskimi grofi« v režiji prof. Toneta Trdana pred meseci v osemih zaporednih predstavah navdušilo gledalce mesta in bližnje okolice, zadnje tedne pridno gostuje z zgodovinsko dramo po Dolenskem. Predzadnje nedelje je gledalo v Mokronogu »Celj-

ske grofe« v majhni dvoranici nad 400 ljudi, na prostem pa bi bilo gledalcev najmanj 2000, vendar je del prepričel prizoritev. Zadnje nedelje so zaigrali Novomeščani »Celjske grofe« pri Gracarjevem turnu blizu Sent-Jernej. Množica zadovoljnih gledalcev od blizu in daleč si je dramo ogledala. Gledališče pripravlja še eno uprizoritev na prostem — najbrž pri kmetijskih šoli na Grmu. Izreden obisk, ki ga je drama povsod doživela, je po vsej verjetnosti, da so ljudem dobro znana dela zelo po volji.

Urejanje okolja Vrat lepo napreduje. Zabetoniran je podstavek za Savinjski kip Taica, ki bo odkrit 22. julija. Cesta proti sodišču bo znitana, prehod na Stanetovo cesto pa bo urejen s stopnicami. Ureajo tudi Kidričev trg, motranja dela v Kresliji pa opravljajo mestno Gradbeno in obnovitveno podjetje.

Pošilj lov pri Gosposviti na Gorjančih bo priredila novomeška podružnica Planinskega društva 11. in 12. julija. V krajih, ki jih opisuje Trdina v svojih bajkah, bodo obiskovali Gorjančev lov, ki jim pravem položju jem lovu. V nedeljo 12. julija bo pri planinski koči Vinka Paderšiča družba pošiljskih koč — še bo lov tako obilen, kot si ga planinci obetajo!

Prvi četrtošolci v Bogojni

Učenci nižje gimnazije v Bogojni se stiskajo v starih prostorih, ki so bili nekad vaška trgovina in mizarska delavnica. Zato je nujno, da pristojni činitelji začnejo razmišljati, kako bi zgradili novo šolo.

Letos so končali prvi četrtošolski razred. To je bilo vsekakor doživljeno ne samo za 20 četrtošolcev, temveč za vso našo okolico. Večina teh dijakov bo v prihodnjem šolskem letu nadaljevala šolo, nekateri na višji gimnaziji, drugi v raznih strokovnih šolah in drugje, le dva morda ostaneta doma na kmetiji.

Ob slovesnem zaključku šolskega leta so dijaki naštudirali igro, ki jo je po Tavčarjevi povesti »Cvetje v jeseni« dramatisiral njihov razrednik tov. Jakos.

Spomenik Borisu Kidriču bodo odkrili 12. julija

12. julija bodo dopoldan v steklarni »Boris Kidrič« v Rogaški Slatini odkrili spomenik velikemu revolucionarju Borisu Kidriču. Zverimo se takrat vsi v Rogaški Slatini, da bomo počastili pokojnega Borisa Kidriča, ki je preživljal mlada leta v Rogaški Slatini in kjer je imel prve stike z delavci!

POZNAJO JO SAMO TAKRAT, KADAR POTREBUJEJO NJENO URADNO IME

Na okrajni konferenci SZDL v Sežani so govorili o mladini, ki je v nekaterih vaseh popustila pri svojem delu. Ponekod rabijo naslov mladinske organizacije samo, kadar potrebujejo dovoljenje za ples; takih primerov je bilo kar 77. V Hrastovlju so dobili dovoljenje za ples, ki naj bi ga prirejala mladinska organizacija, čeprav organizacije v tej vasi sploh nimajo. Z izkupičkom od plesa je mladina potem popivala ves teden.

Na konferenci so gojali tudi delo Okrajnega sindikalnega sveta in sindikalnih organizacij v raznih podjetjih. Okrajna sindikalna konferenca je bila šele po kongresu sindikatov Slovenije. Vendar so bili na kongresu tudi delegati iz sežanskega okraja, pa čeprav nihče ne ve, kako in kdaj so bili izvoljeni. Pohvaljena pa je bila organizacija Rdečega križa in Zveza vojaških vojnih invalidov. Le-ti sta dosegli v svojem

delu najlepše uspehe. Prav tako je treba pohvaliti tudi Ljudsko univerzo — priredila je 139 predavanj, ki jih je poslušalo 7500 ljudi.

Ali upravnik menze lahko odloča sam?

V občini Skofljica je precej delavcev; velik del se jih hrani v občinski menzi. Oni dan so se zelo začudili, ko so prebrali listke, ki so jih našli na mizi. Upravnik jim je naznanil, da se bo zaradi dragine kusto podražilo od 65 na 90 dinarjev. Upravnik še obljublja, da bodo danaj dobro in izdatno hrano, kolikor bodo nakupne možnosti to dopuščale. Dalje so abonenti še brali, da bo večerja uknjena, ker je premalo abonentov. Kot nadomestilo pa bodo lahko dobili za večerjo mrzla jedla.

Abonenti so vprašali kuharico, ki je tudi članica upravnega odbora menze, kako so to lahko sklenili brez abonentov in čveta abonentov. Ta jim je odgovorila, da je to odredil upravnik menze sam na sebi upravnega odbora, ki so je prisostvovali sami trije člani!

Professor slavist Maks Pirnat

botaničnega vrta je v veliki meri skrbel botanični vrt v Ljubljani. Za fizikalno zbirko je bil izdelal po kustosovem navodilu takratni šolski služitelj M. Kos 87 priprav in aparatov. Zbirka je bila pomnožena z raznimi darili, 29 stenskih slik pa so bili izdelali dijaki VI. razreda. Profesorji zbor je izven poklicnega dela nudil dijakom marsikaj. Dijak je zapuščal učno matico v mnogih primerih že kot dober življenjski praktik, ob nadaljnjem študiju pa je dosegal pomembne življenjske uspehe.

Prvi maturantje idrijske realke leta 1908

Živahen tujski promet v Franciji

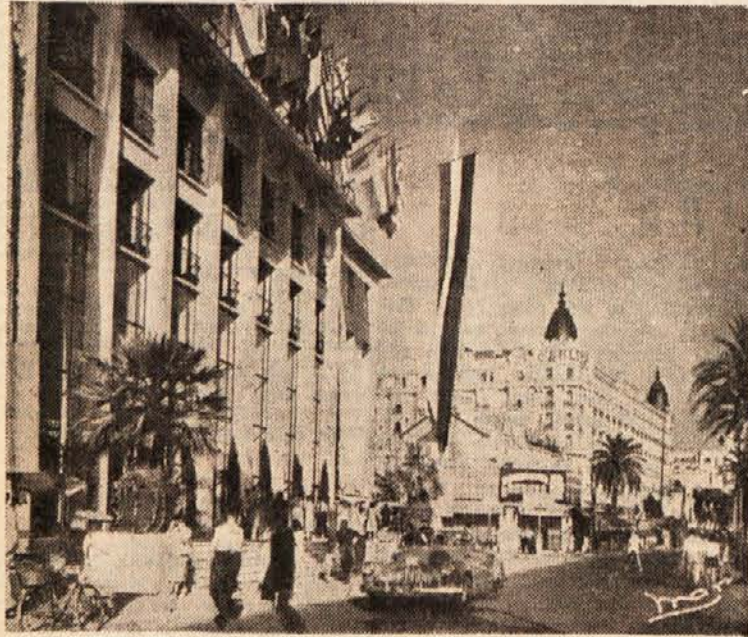
V zadnjih šestih letih je imela od tujkega prometa 500 milijonov frankov dohodkov

Francija ima od tujkega prometa zelo velike dohodke. V zadnjih šestih letih se je mudilo v tej deželi 14 milijonov tujcev, ki so potrošili nad 5 milijard frankov. Čeprav so cene v francoskih hotelih nekoliko višje, kakor v švicarskih in italijanskih, je vendar dotok tujcev v Francijo zelo velik. Za potovanje v tuje dežele namreč ni zmeraj najvažnejša razlika v cenah. Francoski statistiki skrbno spremljajo so-

je v Franciji največ Američanov in skoraj polovica francoskih dohodkov v devizah doteka iz ZDA. Od sto potnikov, ki so na poti iz Amerike v Evropo, jih 70 ostane v Franciji. Američanom se v Evropi sploh dobro godi, ker imajo dovolj denarja, za kar se morajo zahvaliti tečaju dolarja. Dve tretjini Američanov, ki prihajajo v Francijo, ima nad 300.000 frankov mesečnih dohodkov. S tem pa je hkrati poveda-

računa ne poravna, ga hotelir brez policijskega naloga ne sme nagnati. Za posredovanje policije pa je treba plačati 30.000 frankov takse. Razen tega pa znaša rok 6 mesecev. Francoska državna uprava je zaščitila goste, ki jim trenutno zmanjka denarja, in jim omogočila, da si ga v pol leta priskrbe. Večkrat se pripeti, da vročekrvni tuji fizično obračunajo s hotelskim osebjem. V takšnih primerih da policija hotelirju prav, če gosta takoj nažene.

Francija je dežela majhnih hotelov. Vseh hotelov ima kakih 80 tisoč in približno polovica je majhnih, po 20 sob ali še manj. In prav v takšnih hotelih je promet največji. Najbolj napredujejo v Franciji gostinska podjetja, ki imajo prenočišča, kavarno in restavracijo hkrati. Vse francosko gostinstvo ima na razpolago nekaj nad 750.000 hotelskih sob. Leta 1950 je bilo zasedenih komaj polovica, predlanskim pa že dve tretjini. V letu 1929 je imela Francija najslabšo sezono. Takrat je bilo zasedenih komaj tretjina hotelskih sob.

Palača filmskih festivalov v Cannesu

cialno sestavo tujcev. Če primerjamo najnovejše podatke s podatki izpred druge svetovne vojne, vidimo veliko razliko. Zdej-

no, od kod milijarde dohodkov, ki jih ima Francija od tujkega prometa.

Francosko gostinstvo še vedno ne more tujcem nuditi vsega, kar zahtevajo objestni Američani. V prizadevanju, da bi privabilo čim več Američanov, se francosko gostinstvo v svojem hlapčevstvu polagoma amerikanizira. Prevzetni Američani imajo svoje muhe in zelo radi sitnarijo. Nekateri celo zahtevajo, da bi po hotelskih sobah stene in pohištvo preplekskali in pobarvali po njihovem okusu. Da bi jim ustregli, imajo nekateri hoteli v rezervi več vrst pohištva.

V francoskih hotelih imajo čudne policijske predpise. Če gost

ATOMSKE ELEKTRARNE SE NE BODO OBRATOVALE

Jedrsko gradivo običajnega ne bo zamenjalo, marveč samo dopolnilo

Eden glavnih inženirjev v znanem ameriškem industrijskem podjetju »General Electric« Harry Wine, ugledni strokovnjak za uporabo atomske energije v mirroljubne namene, je rekel, da atomske elektrarne najmanj še 15 let ne bodo mogle konkurirati kaloričnim. Misli seveda na izkoriščanje atomskih elektrarn na trgovski podlagi. Pravi tudi, da bo treba čakati morda še 30 let, preden bo lahko atomska energija znatno pripomogla k splošni zmogljivosti električne energije v ZDA. Ne dvomi pa, da bo atomsko gorivo znatno cenejše od običajnega, ko bodo atomske elektrarne postale gospodarske stvarnosti. Hkrati poudarja, da sploh ne gre za popolno zamenjavo premoga, nafte ali plinov z atomskim gorivom. Po njegovem mnenju bo jedrsko gorivo samo dopolnilo običajna goriva, ne bo jih pa zamenjalo.

Največja ovira pri graditvi atomskih elektrarn so investicije. Omenjeni strokovnjak pravi, da bi lahko zgradili atomske elektrarne v petih letih, če bi hoteli žrtvovati denar za zgraditev in poskusno obratovanje. Privatna industrija v Ameriki pa nima na razpolago toliko denarja. Treba bi bilo spremeniti tudi nekatere predpise in odpraviti omejitve v zakonu o atomski energiji, če bi jo hotela ameriška industrija res praktično izkoriščati.

Velikanski ciklotron

V Avstraliji grade velikanski ciklotron. Graditev uspešno napreduje. S ciklotronom razbijajo atome. Glavni njegov del bodo postavili na Nacionalni univerzi Canberri. To bo nad 2000 ton težak elektromagnet. Polovico za magnet potrebneja jekla so v Sydneyu že pripravili.

BERMUDI - velika privlačnost za turiste

Angleži so jih z utrbami spremenili v nekakšen zahodni Gibraltar

O Bermudih zadnje dni večkrat beremo, ker se obeta na njih za mednarodno politično življenje važna konferenca. Bermudski otoki v Atlantiku so oddaljeni kakih 600 milj od obale ameriške države Caroline. Tam naj bi se sestali predsednik ameriške, angleške in francoske vlade, da bi proučili celotni mednarodni položaj, kakor se je razvil zlasti po Stalinovi smrti.

Bermudske otoke so Angleži z utrbami spremenili v nekakšen »zahodni Gibraltar«. Narava jim je dala za to vse pogoje. Obala Bermudskih otokov je, lahko bi rekli, ena sama pečina. Hkrati pa je ob morju naravnost idealna plaža, ki spominja na Riviero ali Florido. Bujno rasto tu cedre, palme, agave, kakste in druge subtropske rastline, med njimi pa stoje lepe vile. Kdo bi se torej čudil, da so Bermudski otoki tako privlačni?

Te otoke je odkril leta 1522 Španec Bermude, Angleži pa so se jih polastili pičlih sto let pozneje. Okrog glavnega otoka štrli

iz morja nad tri sto manjših koralnih. Glavno mesto Bermudskih otokov je Hamilton, ki je l. 1812 izpodrinil dotedanje glavno mesto St. Paul. Leta 1912 je imenoval angleški kralj Jakob I. za guvernerja tega otočja mizarja Richarda Moreeja. Moree je imel samo pet podložnikov. Tri leta pozneje je kralj ustanovil bermudsko družbo za izkoriščanje naravnih bogastev in pridelkov. Na teh otokih pridelujejo zdaj mnogo kave, kaka, tobaka in tropičnih sadežev. Jakob I. je dal prebivalcem tudi ustavo. Bermudski otoki imajo enega najstarejših parlamentov v vsej Britanski skupnosti narodov.

Na Bermudih je George Washington našel dobršen del tistih sredstev, s katerimi je v osvobodilni vojni potolkel angleške čete in tako izbojeval samostojnost kolonij. Borcem za neodvisnost poznejših Združenih držav Amerike je bilo pošlo strelivo. V tem kočljivem položaju je Washington zvedel, da je na Bermudih 800 sodov smodnika. Vprič guvernerja so otočani izročili smodnik posadkam Washingtonovih ladij, in mlada Amerika te njihove pomoči nikoli ni pozabila. V Ameriki so zmeraj s posebnim veseljem sprejemali priseljence z Bermudov. Leta 1812 so v vojno z Anglijo zapleteni Američani sklenili polastiti se Bermudov. Zato so zbrali pri New Yorku močno ladjevje, načrta pa niso uresničili. Anglija je potem Bermude utrdila. Celih dvajset let je moralo 3000 kazencev naporeno delati, da so utrdbe zgradili.

Zdaj imajo Bermudi 32.000 prebivalcev. Precej je med njimi še potomcev prvih angleških priseljencev in kazencev, drugi pa so bivši zamorski sužnji. Suženstvo so odpravili na Bermudih leta 1844. Ko je leto dni pozneje prispela k tem otokom ameriška ladja z 78 zamorci na krovu, je bermudski parlament razglasil zamorce za svobodne. Vsi so ostali na Bermudih.

Zdaj so Bermudi važno pomorsko oporišče v prometu med dvema deloma sveta, pa tudi zelo važno prometno središče. Hamiltonsko pristanišče je eno največjih na svetu. Podnebje je zelo milo. Povprečna poletna temperatura znaša kakih 20° C. Na Bermudskih otokih ni talne vode. Ljudje si morajo pomagati z deževnico iz vodnjakov.

Največ dohodkov imajo prebivalci Bermudov od tujkega prometa. Sedanjji guverner sir Alexander Hood pa je za ameriške turiste velika privlačnost, če nastopi na svečanostih v beli, s zlatom okrašeni uniformi in s

polpolajočo perjanico. Tako se pelje v staromodni kočiji po glavnem mestu.

Na Bermudih so se l. 1943 zbrali predstavniki zaveznških držav in se posvetovali o usodi evropskih beguncev.

MALI LEXIKON

Vprašanja:
Kateri filozof je še v 13. stoletju vprašal: »Ali lahko snov misli?«
Katera jajca veljajo za najdražja na svetu?

Kdaj so bili gozdovi na svetu polni praprotili, visoke kakor zdaj najvišja gozdna drevesa?
Katero mesto ima zdaj še 250.000 prebivalcev, pred sto leti pa o njem še ni bilo ne duha ne sluha?

Ali lahko mravlje pomagajo iskalcem zlatonosnih rud in kako?

Odgovori:
Materializem se je rodil v Veliki Britaniji in še njen sholastik D. Scott je vprašal: »Ali lahko snov misli?« Tako piše Marx o tem pomembnem filozofu, kakor še nikoli dotlej. Še tako se je pojedel že dobro polovico, je ribič zvedel, da je našel ambro, dišečo morsko smolo, surovino, iz katere dobivamo redke, izredno lepo dišeče vonjave. Tovarne dišav plačujejo ambro zelo drago. Ribič je odnesel nekaj ambre v Narvik, kjer je dobil zanj 800.000 norveških krom. Ker so kokiši večinoma ambro pojedli in znesle takrat mnogo več jaje, je norveški tisk pisal, da so bila njihova jajca najdražja, kar so jih kdaj znesli.

V karbonski dobi goščoke zgodovine naše Zemlje (imenovane tudi doba črna) je premožal, so velika področja na Zemlji pokrivali gozdovi, v katerih sta rasla velikanska praprotili. Na njem so rasli, ki ju najljubimo še zdaj v naših gozdovih, je da nista večji od kokiških velike trave. V pradavnih časih sta bila praprotili in lističak tako velika, kakor so naša gozdna drevesa. Med njima ni bilo nobene evetvice, ki jih je zdaj na pretek. V goščah takratnih gozdov so živele prve štirinoge živali, mnogo večje, kakor so danes živali zdaj. Iz velikih gozdov praprotili so nastale bogate plasti premoga in od tod tudi ime tiste dobe.

Salt Lake Cityja (Mesta slanega jezera), glavno mesto države Utah (ZDA) leta 1847 sploh še ni bilo. Tam, kjer zdaj stoji to mesto, se je razprostirala ravnina na 1200 m visoki gorski planoti. Takrat so prispeli na to ravnino begunci iz Amerike, tako imenovani mormoni. Zdaj je Salt Lake City eno največjih mest v bližini države Colorado ob Tihem oceanu. Prebivalcev ima 250.000 in slovi po mnogih monumentalnih posopjih.

Malo čudno se sliši, toda mravlje sprinajajo zlata zrnca. Globoko v zemlji grade trebnim gradivom znosis na površje tudi zlata zrnca, če je v zemlji kaj zlatonosnih rud. To se prvičkrat opazilo v Čilu v puščavi Atakama, zelo bogatimi z raznimi rudami. Ta lastnost mravlji je dobrodošla iskalcem zlata, ker po gradivu v mravljiščih laže ugotove, kje so v zemlji zlatonosne rude.

Anekdote

PODKUPNINA

Vojvoda Melborough je izkoristil svoj položaj in delal za denar usluge, tako da je bil kmalu eden najbogatejših mož v Evropi. Nekoč ga je obiskal neki lord in ga prosil, naj mu izposluje položaj, ki bi ga bil zelo rad dosegel.

»Prosim vas, sprejmite za to uslugo tisoč funtov, jaz pa tega nikomur ne bom povedal.«

»Dajte mi dva tisoč funtov,« je odgovoril Melborough, »pa pripovedujte to komur hočete.«

TEMU V NOGE, ONEMU V GLAVO

Ko se je nemški književnik Gottfried Keller nekega večera vračal okajen domov, je pristopil k njemu neki študent in navezal z njim pogovor:

»Čudno,« je dejal študent, »meni pritisne vino zmeraj v glavo, vam pa samo v noge.«

»To ni nič čudnega,« je odgovoril Keller, »vsakemu človeku pač pritisne v slabši del telesa.«

NE MUDI SE MU

Ameriški avtomobilski mogotec Ford se je nekoč peljal na počitnice z avtomobilom neke druge tovarne. Med potjo so ga srečali novinarji in ga vprašali, zakaj se ne vozi z avtomobilom svoje tovarne.

»Hm,« je odgovoril Ford, »peljem se na počitnice in zato se mi ne mudi.«

PHILIPPS OPPENHEIM

22

VELIKA PREVARA

»To sploh ni važno, gospa Unthank,« je rekel srdito. »Če mi dovolite, bi vam svetoval, da govorite s svojim gospodarjem spoštljivo, kakor zahteva njegov položaj v tej hiši.«

Zena je še enkrat vzrojila.

»Spoštljivo! Kakšno spoštovanje pa naj čutim do ubijalca svojega sina? Spoštovanje! Sicer pa, če ostane tu kljub moji prepovedi, mu bo morda gospa pokazala, kakšno spoštovanje zasluži.«

Obrnila se je in odšla. Vsi so iznenada spregovorili in se jeli prerivati okrog prtljage. Mangan je prijel svojega klienta pod roko in ga odvedel skozi vežo.

»Dragi gospod Dominey,« je rekel razburjeno, »zelo mi je žal, da se je to zgodilo. Pričakoval sem, da bo ta žena neprijazna, niti sanjalo pa se mi ni, da si bo drznila poskusiti kaj tako strašnega.«

»Kaj je še zmeraj edina, ki jo gospa Domineyjeva trpi pri sebi?« je vprašal Dominey in vzdihnil.

»Bojim se, da je tako,« je priznal advokat. »Vendar pa morava zjutraj govoriti z doktorjem Harrisonom. Morava ji nedvomno namigniti, da bo morala svoje stališče spremeniti, če misli ostati tu. Se svoj živ dan nisem slišal takšne neumnosti, kakor so te njene izjave. Po večerji moram stopiti k njej. Tu v knjižnici se boste počutili res doma, gospod Dominey,« je nadaljeval Mangan, ko je na stežaj odprl vrata lepe, na morje obrnjene sobe. »Vel-

časten je razgled skozi ta okna, zlasti odkar smo posekali nekaj dreves. Vidim, da je Parkins prinesel pijače. Zdi se mi, da boste morali cocktaile tu šele vpeljati. Hvaležni mi boste, ko vam nekaj povem, gospod Dominey. Bili smo večkrat v škripcih, pa nismo prodali nobene steklenice vina iz kleti.«

Dominey je vzel čašo, ki mu jo je napolnil advokat, piti pa ni začel. Bil je globoko zamišljen.

»Mangan,« je vprašal iznenada, »ali ljudje tu še zmeraj splošno mislijo, da sem jaz ubil Rogera Unthanka?«

Advokat je postavil bokal na mizo in v zadregi zakašljaj.

»Odgovorite mi odkritosrčno,« je silil vanj Dominey.

Mangan se je prilagodil položaju. Svojega klienta je začel razumeti.

»Trdno sem prepričan, gospod Dominey,« je priznal, »da v teh krajih ni človeka, ki ne bi bil o tem prepričan. Ljudje verjamejo, da sta imela dvoboj in da ste zmagali vi.«

»Oprostite mi,« je nadaljeval Dominey, »če se vam bo zdelo, da vas nadlegujem z nepotrebnimi vprašanji. Upoštevajate, da sem prvi del izgnanstva v Afriki preživel v zelo odločnih naporih, da bi iz svojega spomina pregnal vse, kar se mi je pripetilo v prejšnjem življenju. Tako torej ljudje splošno mislijo?«

»Splošno mnenje se menda dokaj ujema z dejstvi,« je rekel Mangan in znova dvignil bokal. »Med vašim nesrečnim obiskom v tej hiši je gospa Dominey, takrat še gospodična Felbrigg, po nenadni smrti svojega strica živela v župnišču sama z gospo Unthankovo kot gospodinja. Zaljubljenost Rogera Unthanka v njo je bila znana vsej sosesčini in bila je v veliko nadlego gospodični Felbrigg. Prepričan sem, da mu ni nikoli dajala niti najmanjše nade.«

»Ali je sploh kdo kdaj mislil drugače?« je vprašal Dominey. »Nihče,« je odgovoril Mangan. »Vendar pa, ko ste prišli sem, se zaljublili v gospodično Felbrigg in jo odpeljali, so vsi čutili, da se bo nekaj zgodilo.«

»Roger Unthank je bil norec,« je rekel Dominey. »Njegovo vedenje je bilo že od nekdaj vedenje norca.«

»Bil je tip zmešanega vaškega učitelja iz nekaterih romanov, ki se postopoma pogreza v popolno blaznost,« je rekel Mangan. »V tem se vsi strinjajo. Nesrečni zapletljaj pa se je začel, ko se je vrnil s počitnic in ko je slišal, kaj se je zgodilo.«

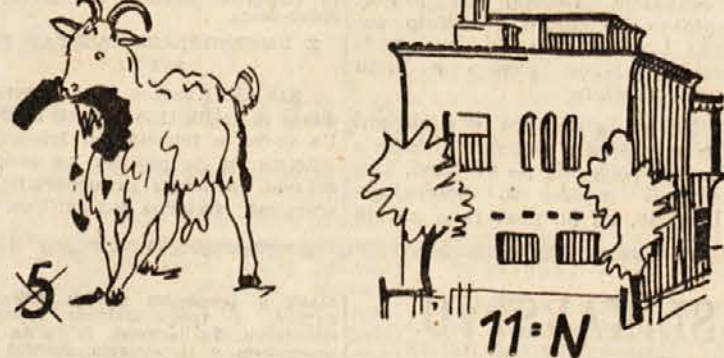
»Konec povesti je bil kaj preprost,« je dejal Dominey. »Nekega večera sva se srečala na severnem robu Črna gozda in divje me je napadel. Dominevam, da sem izvozil nekoliko bolj od njega. Ko pa sem se vrnil domov, sem imel zlomljeno roko, bil sem ves okrvavljen in na pol onesveščen. Groba šala usode je hotela, da je bila gospa Dominey eden prvih ljudi, ki sem jih srečal. To je bil zanjo prehud udarec. Onesvestila se je in...«

»In od takrat si nikoli več ni popolnoma opomogla,« je zaključil advokat. »Zelo tragično.«

»Najbolj žalostno pa je,« je nadaljeval Dominey, stoječ pri oknu z rokami na hrbtu, »da je dobila moja žena od tistega trenutka fiksno idejo, da me mora ubiti. mene, ki sem se dejansko boril v samoohranbi. To me je preganilo iz domovine, Mangan, ne pa strah, da bi me aretirali kot ubijalca Rogera Unthanka. Vsak hip sem pripravljen stopiti pred sodišče. Ta druga stvar me je zloripala.«

»Drži,« je zamrmral Mangan sočutno. »Pravzaprav vam sploh ni pretila nevarnost, da bi vas aretirali. Trupla Rogera Unthanka še zdaj niso našli.«

REBUS

SVETOVNO PRVENSTVO V KEGLJANJU KONČANO

Jugoslovani osvojili dve prvi mesti in dosegli tri svetovne rekorde

Av gust Likovnik - svetovni rekorder

Včeraj se je končalo svetovno prvenstvo v kegljanju. Udeležili so se ga najboljši kegljači Jugoslavije, Avstrije, Zahodne Nemčije, Francije, Posaarja, Švice in Finske ter ženske tekmovalke iz Avstrije, Jugoslavije in Zahodne Nemčije.

Naši reprezentanti so dosegli izredne uspehe: z odlično igro in sijajnimi rezultati so nas spravili na čelo svetovne kegljaške po lestvice. Dve prvi mesti (moška ekipa in ženske posamezno), po lesto drugo in tretje (ženske in moški posamezno), trije svetovni rekordi (moški in ženske posamezno ter moška ekipa) ter štiri rezultati, ki so boljši od uradno priznanih svetovnih rekordov, to so najzgovornejši dokazi o uspehu naših kegljačev.

Kot smo pričakovali so bili naši reprezentanci najnevarnejši nasprotniki odlični Avstrijci. Dasi so njihovi tekmovalci dosegli zelo dobre rezultate, vendar niso mogli uspešno tekmovali z razpoloženiimi Jugoslovani. Že takoj v začetku, ko je vrgla krogle naša prva četvorica — Smoljanovič, Besel, Satlen in Zonzag — je

Stari in novi svetovni prvak Božo Kombol in Avgust Likovnik

Imela Jugoslavija 22 kegljev več kot Avstrija. Vsi ostali domači tekmovalci so to razliko kar naprej vedali, tako da je znašala po metih petega tekmovalca 186 kegljev. Edino odlični tekmovalci, kot zadnji tekmovalci, je zabil razliko na 165 kegljev. Zahodna Nemčija in Francija navzlic dobri rezultatom nista resno ogrožali Jugoslavije in Avstrije. Prizadevali so bili za spoznanje slabši. Prijetno je presenetila kombinirana ekipa Posaarja, ki je bila boljše od Švicarjev za 50 kegljev. Kot zadnja ekipa na tekmovalcu moških reprezentanc je predvčerajšnjim nastopilo izven konkurenca drugo svetovno Jugoslavije in doseglo nov svetovni rekord s 114 keglji. V tem moštvu so nastopili: Kombol (79), Nadlin (82), Paškan (88), Putanec (86), Bobanec (85) in Likovnik (94) kegljev. Rezultat našega drugega moštva je za 15 kegljev boljši od rezultata zmagovalne jugoslovanske reprezentance, in za 322 kegljev boljši od Avstrije, ki je na drugem mestu. Tako pri tem uspehu, kot ob rezultatu Likovnika, ki je tudi v tekmovalcu posameznikov (toda spet izven konkurenca, kakor drugo moštvo) po 4 keglje več kot svetovni prvak Avstrije Bayerl, bi se moral naš zvezni kapetan zamisliti: Kakšno bi bilo merilo pri izboru članov reprezentance.

LIKOVNIK 984 KEGLJEV
Pri tekmovalcu drugega moštva smo dosegli še en fantastični rezultat: Likovnik je dosegel v tekmovalcu posameznikov z 984 keglji nov

30 tujih vozačev na tekmah v Opatici

Zagreb, 24. jun. Na IV. tradicionalni mednarodni motodirki v Opatici 27. in 28. junija bodo tekmovali številni vozači iz tujine. Iz Avstrije se je prijavilo 12 vozačev, iz Švice 5, iz Zahodne Nemčije 1, iz Francije 1, iz Italije 1, iz Sto 6, iz Argentine 1. Razen tujih tekmovalcev bo nastopilo tudi okrog 60 naših. K tekmi se je prijavil svetovni rekorder v vožnji na 1 km v kategoriji motorjev do 125 ccm Argentinec Romeo Vail. Poleg njegova bodo tekmovali tudi znani mednarodni vozači, Švicarja Nissi in Beunr, Italijan Prati in Avstrija Mayer in Holaus.

»Ce bi ga bili našli...«
»Bi vas bili obtožili umora ali uboja.«
Dominey se je obrnil od okna in dvignil čašo. Kazalo je, da je vsaj zanj tragična stran teh spominov sodila v minulost.
»Mislim,« je rekel, »da so nastale vse govornice, da njegov duh še zmeraj blodi po Črnem gozdu, zato, ker je njegovo truplo izginilo.«
»Nedvomno,« je pritrdil advokat. »Kakor veste, je bil ta kraj že prej na slabem glasu. Kar se tega tiče, ne verjamem, da bi bil tu le en kmet, ki bi bil pripravljen ponuditi iti skozi ta gozd.«
Dominey je pogledal na uro in odšel iz sobe.
»Po večerji,« je obljubil, »vam povem nekaj zahodnoafriških vraz, ki so v primeri z njimi te naše krajevne povsem nedolžne.«

»Zares vam najtopleje čestitam k vaši imenitni kleti, gospod Dominey,« je rekel njegov gost, ko je srkal že tretjo čašo portskega vina. »To je čaša najboljšega vina iz sedemdesetih let, kar sem ga kdaj pil, ta novi sluga, ki sem vam ga poslal, Parkins, pa pravi, da ga imate mnogo.«
»Dokaj dolgo je ležalo nedotaknjeno,« je pripomnil Dominey.
»Pred večerjo sem listal po kletni knjigi,« je nadaljeval advokat, »in videl, da imate še zmeraj vina iz sedemštiridesetega in osemštiridesetega leta ter nekaj še starejših letnikov. S temi steklenicami bo treba nekaj storiti.«
»Jutri zvečer odmašiva eno,« je predlagal Dominey. »Lahko bi šla za pol ure v klet, če utegneva.«

»Druge pol ure,« je dejal Mangan resno, »bi rad preživel v pogovoru z gospo Unthankovo. Celó, če odštjemo vsa druga vprašanja, niti za trenutek ne verjamem, da je ona tista prava oseba, ki naj bi ji zaupali skrb za gospo Domineyovo. Sklenil sem pomeniti se z vami o tem, gospod Dominey, takoj ko sva prispela sem.«
»Gospa Unthankova je bila gospodinja starega Gelbriga in dojčila moje žene, ko je bila le-ta otrok,« je spomnil Dominey advokata. »Naj bodo njene napake kakršnekoli, jaz verjamem, da je mojji ženi vdana.«
»Morda je vaši ženi res vdana,« je priznal advokat, »prepričan pa sem, da vas sovraži. Meni se položaj ne zdi zadovoljiv. Gospa Unthankova je trdno prepričana, da ste vi, vseeno ali v samobrambi ali ne, ubili njenega sina. To verjame tudi gospa Domineyjeva. Vaša zunanost po spopadu je zakrivila, da je zno-rela. Prepričan sem, da bi bilo za gospo Domineyovo mnogo boljše, če bi imeli pri sebi nekoga, ki ni v zvezi s tem nesrečnim poglavjem iz vaše minulosti.«
»Jutri se bova posvetovala z doktorjem Harrisonom,« je rekel Dominey. »Zelo sem vesel, da ste prišli sem z menoj, Mangan.« je nadaljeval obotavljivo se. »Čutim, da mi je zelo težko vrniti se v vzdušje tistih dni. Včasih mi je celo težko,« je pripomnil s čudnim pogledom čez mizo, »verjeti, da sem taisti človek.«
»O tem sem se tudi jaz večkrat vprašal,« je priznal Mangan. »Povejte mi natanko, v katerem oziru menite, da sem se spremenil?« je vprašal Dominey. Advokat se je obotavljval.
»Zdi se mi, da niste več tako gibčni, ali pa bi bilo treba temu reči mladost,« je priznal advokat. »Poznam mnogo stvari iz mi-

nulosti, ki jih zdaj malone ni moč spraviti v zvezo z vami. Naj omenim samo en primer,« je nadaljeval z blagim nasmehom ter pokazal z glavo na nenadžeto čašo v roki svojega gostitelja. »Nobenega Domineyjeva nisem poznal, ki bi bil tako gledal na čašo vina kakor vi.«
»Jaz za portsko nikoli nisem bil posebno navdušen,« je pripomnil Dominey.
Advokat ga je dvignjenih obrvi pogledal.
»Niste bili navdušeni za portsko?« je ponovil osuplo.
»Hotel sem reči, da ga nimam več rad,« je Dominey nadaljeval svojo razlago. »Vidite, tam v Afriki, smo pili samo mnogo whiskeyja, a to vam pokvari okus za vino.«
Advokat je zavistno pogledal lepo bronasto polt in bistre oči svojega gostitelja.
»Vi celo niste podobni človeku, ki je sploh kdaj rad pil,« je dejal odkritosrčno. »Človek bi težko verjel govoricam, ki so krožile o vas pred desetimi ali petnajstimi leti.«
»Menda se moram za to zahvaliti svojemu močnemu organizmu.«
Novi sobar je neslišno stopil v sobo in se približal stolu, na katerem je sedel Dominey.
»Ondesem sem kavo v knjižnico,« je rekel. »Gospod Middleton, lovski čuvaj, je pravkar prišel vprašat, ali bi mogel govoriti z vami, preden pojde spat. Videti je zelo nervozen in zaskrbljen.«
»Lahko takoj pride v knjižnico,« je naročil Dominey, »to se pravi, če ste pripravljeni za kavo, Mangan.«
»Sem,« je odgovoril advokat in vstal. »To vino je zelo nevarno. Londonske restavracije nam kaj takšnega nikoli ne morejo dati. Portsko vino je treba piti samo tam, kjer je vkleteno.«

Iz razgovora s predsednikom sekcije za asfaltna kegljišča, tov. Križančičem, smo zvedeli, da bosta ob rekorda članov druge ekipe registrirana pri mednarodni kegljaški zvezi. Na prvenstvu je bil Bayerlov svetovni rekord 862 kegljev štirikrat izboljšani: dvakrat po Likovniku (866 in 934), enkrat po Paškvanu (880) in po Putancu (868).

SINCEVA - NAJBOLJŠA KEGLJACICA NA SVETU

Zadnji dan prvenstva so tekmovala najboljša kegljačica iz Avstrije za naslov posamezne prvakinje sveta. Po avstrijski zmagi v ekipni tekmi je bilo pričakovati, da bodo njihove tekmovalke zanesljivo osvojile prvo mesto. Jelena Sincelj pa je včeraj kegljala v velikem slogu. V vsakem laučju jo je občinstvo vzpodbujalo. Za nobenega drugega tekmovalca ni navijalo tako navdušeno. S 417 keglji je dosegla daleč najboljši rezultat in dosegla nov ženski svetovni rekord. Najboljša Avstrijka Schmorantnerjeva je zasedla s 386 keglji drugo mesto.

DESET NAJBOLJŠIH TEKMOVALK

Sincelj (Jugoslavija) 417, Schmorantner (Avstrija) 386, Zinal (A) 379, Weiss (A) 375, Knapp (A) 361, Vullé (J) 359, Heinz (A) 359, Šimunič (J) 354, Tepina (J) 350, Svajcer (J) 351.

Nemški kegljači v Ljubljani

Na povratku s svetovnega prvenstva, ki je bilo te dni v Beogradu, bo nemška kegljaška reprezentanca tekmovala jutri 26. jun na dvosteznem kegljišču Ilirije v Zg. Siskih z reprezentanco Slovenije. Gostje predstavljajo močno ekipo, v kateri je najboljši reprezentant Smith, ki je v Beogradu zasedel drugo mesto. V reprezentanci Slovenije bodo nastopali slednji tekmovalci: Martelanec, Lipovnik, Kobal, Stare, Gabrovšek, Stele in Ambrožič. Pričetek tekme bo ob 19. uri.

Ob 15. uri bo predtekma, v kateri bosta tekmovala ekipa »Norris Rolande« iz Nürnberga, ki je prvak Bavarske, in prvak Slovenije Zelezničar iz Ljubljane. V ekipi gostov nastopa tudi mladinski prvak Nemčije. Pri Zelezničarju bodo nastopili: Lipovnik, Mlakar, Gabrovšek, Čadež, Glavič, Avsec in Tiller. -vič

Svetovni rekorder Jelena Sincelj

90-LETNICA TELESNE VZGOJE V SLOVENIJI

POT V ŽIVLJENJE NAJ VSAKOGAR VODI SKOZI TELOVADNICO

Mnenje dr. Viktorja Murnika, kako naj se razvije telovadba v bodoče, da bo kar največ uspehov, zlasti, da bo taka, kakršna je v prid delovnemu človeku. Na kratko je to pač težko mogoče razložiti. Le toliko naj povem, da nimajo prav tisti, ki trdijo, da delavci ne potrebujejo vaj za moč, ampak le za spretnost, češ, tu so stroji, ki jim odvezajo težko delo, nasprotno pa, da ravno spretnih gibov potrebujejo pri upravljanju strojev, čim dovršenejša koordinacija gibanja. Seve tega jim je tudi treba. Toda tudi dandanes so še gospodarske stroje, ki za delo zahtevajo moč. Razen tega pa človek krepih mišic ne potrebuje samo za delo, ampak krepitev mišic je važna in neogibno potrebna tudi za zdravje. Nekaterim delavcem, na pr. krojačem, čevljarjem, urarjem itd. je treba malo ali celo nobene uporabe moči ter jim zato mišice slabe. Zato so potrebni primernih vaj za vadbo in krepitev mišic. Veliko gospodarskih poklicev pa je, kjer se le neke mišice vedno enako in močno napenjajo, druge pa malo ali nič, zaradi česar nastane disharmonija v telesnem organizmu, ki jo je treba z izravnalnimi vajami za krepitev zanemarniranih mišic odpravljati. Seveda pa tu ne gre za pretirano gojitev mišic, za gromadenje velike mase mišic na telesu, ki je, kakor vsako pretiravanje lahko škodljivo. Toda tudi za spretnost je treba moči in tu velja isto, kar pravi modrijan Goethe o ličnosti (elegancij, gracioznosti): »Hočeš kazati že ličnost, pa nimaš potrebne moči? Zaman! Le iz popolne moči zre ličnost!« Pot v življenje naj vsakogar vodi skozi telovadnico!

ŠAH

ZMAGA BRANIKA

Nedavno sta se v Mariboru srečala v prijateljski tekmi mariborski šahovski klub Branika in SK Celje, kateri so zmagali šahisti Branika z 5:3. Na prvi deski je dopisni šahovski mojster ing. Ivan Marok premagal mojstrskega kandidata dr. Nemca. Tekma med mladinci Branika in drugim moštvom SK Celje se je končala neodločeno 4:4.

Predprodaja vstopnic za jubilejne prireditve

»PARTIZAN« do 26. t. m. v Narodnem domu

Odrežite in nam pošljite!

Uprava

»LJUDSKE PRAVICE - BORBE«

Ljubljana

Kopitarjeva ulica 2

Poštni predal 42

ODRED PRED I. ZVEZNO LIGO

Naj zmagaja boljši!

Minulo nedeljo se je končala prvenstvena nogometna sezona. Večina nogometašev je odšla na zaslužni odmor, nekateri pa se prično že to nedeljo borijo za vstop v I. ali pa II. ligo. Kot povzamejo je tudi tokrat med njimi slovenski predstavnik »Odrede«, ki vstopa v tekmovalne z resni mnenjem, da si končno pribori vstop med boljšije. Vsem so nam še v spominu Odredove tekme v II. ligi. Vedno je bil v sredini tobele, včasih se je za las približal vratom v I. ligo, včasih mu je malo spodrsnilo, večina pa je dajal dobre igre, dobre in nič več. Eno najlepših priložnosti za vstop v višji razred je Odred zavrnil pred dvema letoma v kvalifikacijskih tekmah s Spartakom. Se zdaj ne moremo pozabiti idealnih prilik pred Spartakovim golom, ki so jih zavrnilo raztreseni Odredovi napadalec in tako preprečili vstop, da ni bil Odred. Pred letom dni je dvignila sosijska afeta mnogo, mogoče preveč prahu, toda vstopa v prvo ligo Odreda ni omogočila. Spet lahko trdimo, da si tega ni priboril najboljši, temveč najslabši klub.

Zopet je le delo okrog in tako stojimo pred novimi kvalifikacijami. Tokrat je položaj kar se da ugoden. Kar dva od treh bosta šla v družbo najboljših. Ali bo to Proleter, Odred ali Borac? Če bi računali po formi na papirju, bi dali prednost prvima dvema. Vendar smo prepričani, da bo prav zaradi prognoz zadnji vstopil v borbo zagrizeno in pozikljivo izveži iz kvalifikacij, kar se zdi da je nemogoče. Odred je že dalj časa v dobri formi, zato (in zaradi ugodnih prognoz) pravijo vsi ljubitelji nogometa v Sloveniji in drugod: »Sedaj ali nikoli!«

Kako igra Juventus

DANES IGRA V BEOGRADU S CRVENO ZVEZDO

Rim, junija. Južnoameriški nogometaši Italije zelo cenijo. Mnoge znane »zvezde« dobe največjega vzpona »Azzura« so igrali v Italiji in pripevale k razvoju te športne panoge. Po vojni je nekaj prvorazrednih argentinskih moštev uspešno igralo v Rimu in v severni Italiji. Kljub temu je bilo 10. junija v Rimu 30.000 gledalcev na tekmi Juventus-Roma za Rim nepričakovano velik obisk. Brazilci so z 2:1 premagali šesto moštvo prve italijanske nogometne lige »Romas«. »Juventus« se je predstavil kot zelo dobro moštvo. Igra je bila hitra, tehnično popolna in polna duhovitih kombinacij. Rimski nogometaši, ki so pred 20 dnevi v tekmi proti Madžarski dali državni reprezentanci 5 igralcev, zdaj po pet ali še več minut niso prišli do žoge. Zlasti je ugažala napadalna vrsta Juventusova. Zoga je kot po vrvi prehajala z noge na nogo. Brazilci so prikazali bogat repertoar najrazličnejših trikov, spretnega demarkiranja in velik smisel za skupno in individualno igro. Odlikovalo se je zlasti levo krilo Edolocio, ki je po postavi in igri spominjal na srednjega napadaleca Milana, Sveda Nordala. Napadali igralci Juventusa so redko in slabo streljali proti голу, njihovo čast je reševal le Edolocio s topovskimi strelji.

Rimska publika in športni kritiki so navdušeno pohvalili brazilsko »zonglerje«. Rimski športni listi so pisali, da bi Roma bila huje poražena, če bi Brazilci več streljali na gol, kajti tekma v Rimu je vzbudila vtis, kot da Juventusu sploh ni dogolov. Brazilci so se oprijeli in uspehli ekshibicijah in spretnosti na igrišču. Rimljanom je najbolj ugajal Zizinko, desno krilo Juventusova, ki po igri spominja na krilo brazilske nacionalne ekipe in najboljega igralca na svetovnem prvenstvu v Rio de Janeiru. Njegov solmenjak Zizinko iz Juventusova je bil najboljši igralec v Rimu, odličen dribler, zelo gibčen in inteligentent. Po tekmi so rimski listi opravilovali Romin neuspah z dobro igro Juventusova, in z zogo, s katero so igrali v drugem polčasu igre. Brazilci so namreč zahtevali, da v drugem polčasu igrajo z njihovo zogo, ki je manjša in težja. Odtlej jim je res vse uspelo. Juventus je davi prispel v Beograd. Nocoj bo igral na stadionu JLA proti našemu državnemu prvaku »Crveni zvezdi«. Tekma bo začela ob 20.15 uri.

Predprodaja vstopnic za jubilejne prireditve

»PARTIZAN« do 26. t. m. v Narodnem domu

26. junija: tekme v atletiki na letnem telovadnišču; začetek ob 6. in ob 14. Tekme v odbojki bodo na igrišču pod Cerkovnim gradom z začetkom ob 6. oziroma ob 14. Kosarkarske tekme na igriščih v Drenikovi ulici in v Sercejevem domu z začetkom ob 6. oziroma 14. uri. Skoki v vodo v Centralnem ljudskem kopališču z začetkom ob 10. oziroma ob 15. uri. Tekma v akademskih sestavih na Taboru z začetkom ob 19.30 uri.
27. junija: Tekma v vajah na orodju I. II. in III. razr. v Tivoliju z začetkom ob 6. uri. Tekma v mnogoboju v Tivoliju ob 14. uri. Slavnostna akademija na telovadnišču v Tivoliju ob 20.30 uri.
28. junija: Začetek skušenj za slavnostni nastop v Tivoliju ob 6. uri. Slavnostni občni zbor društva v Narodnem domu ob 11.30 uri. Slavnostni nastop v Tivoliju ob 15. uri.

PROGRAM ob jubilejnem tednu »Partizana«

26. junija: tekme v atletiki na letnem telovadnišču; začetek ob 6. in ob 14. Tekme v odbojki bodo na igrišču pod Cerkovnim gradom z začetkom ob 6. oziroma ob 14. Kosarkarske tekme na igriščih v Drenikovi ulici in v Sercejevem domu z začetkom ob 6. oziroma 14. uri. Skoki v vodo v Centralnem ljudskem kopališču z začetkom ob 10. oziroma ob 15. uri. Tekma v akademskih sestavih na Taboru z začetkom ob 19.30 uri.
27. junija: Tekma v vajah na orodju I. II. in III. razr. v Tivoliju z začetkom ob 6. uri. Tekma v mnogoboju v Tivoliju ob 14. uri. Slavnostna akademija na telovadnišču v Tivoliju ob 20.30 uri.
28. junija: Začetek skušenj za slavnostni nastop v Tivoliju ob 6. uri. Slavnostni občni zbor društva v Narodnem domu ob 11.30 uri. Slavnostni nastop v Tivoliju ob 15. uri.

Predprodaja vstopnic za jubilejne prireditve

»PARTIZAN« do 26. t. m. v Narodnem domu

NAROČILNICA

Podpisani _____, kraj _____

ulica _____, pošta _____ naročam _____

»Ljudsko pravico - Borbo« in prosim, da mi jo začnete z _____

redno pošiljati.

Naročnino bom nakazal po položnici, katero priložite prvi številki, oziroma jo

bom plačal po inkasantu.

Datum _____

Podpis: _____

Odrežite in nam pošljite!

ŠPORTNE VESTI IN DOGODKI

Gorenjski smučarji o svojem delu

Jesenice — Pred dnevi je bil redni občni zbor Gorenjske smučarske podzveze. V kratkem času svojega delovanja je GSP dosegla svoj namen in dokazala, da je sposobna voditi smučarski šport na Gorenjskem. Za po dveh mesecih je GSP organizirala Gorenjski zlet smučarjev v Kranju, ki je bila prava množična manifestacija smučarjev. Pozneje je podzveza pripravila še Triglavski smuk, ki pa je zaradi smrti pokojnega Borisa Kidriča odpadel, name-

sto Triglavskega smuka pa so v maju izvedli veselašom za Akom z mednarodno udeležbo. GSP je organizirala tudi državno prvenstvo v Bohinju in sodelovala pri raznih drugih tekmovanjih.

Sedaj je vključeno v GSP 21 SK in društev, ki so imeli v sezoni 1952-53 okoli 30 tekmovanih z 2128 udeleženci. Med društvi prednjači z uspehi SK »Jozef Rus« z Breda, ki so imeli največ tekmovanih, nadalje TVD »Partizan« Nako, »Udarnik« Kranj, »Partizan« Mojstrana, Podnart, Jezersko, Bohinj itd. Značilno pri tem je to, da so močnejši klubi in društva kot so »Gregorčič« Jesenice, »Ljubel« Trzin, »Projektor« Kranj itd. zaostajali in niso imeli toliko tekmovanih in udeležbe.

Na občnem zboru so predlagali, da bi bilo prav, če bi Savez posloval v Sloveniji, in da bi se državna prvenstva organizirala v krajih s tekmovalno tradicijo. Nadalje so predlagali, naj se ukine prispevek članarine Zvezi, ker klubi nimajo dovolj sredstev v avgustu, ki so izvedli kros s patrolnim tekom.

Na občnem zboru so se pogovorili tudi o programu smučarskih prireditev v prihodnji sezoni. Zlet smučarjev Gorenjske bodo organizirali na Jesenicah na računajo, da bo to dosegel ena največjih smučarskih prireditev v Jugoslaviji. Sodelovalo bo okrog 2000 tekmovalec. Izvedli pa bodo tudi Triglavski smuk in tek na 30 km.

LJUDSKA TEHNIKA

Jeseni 90 novih šoferjev na Jesenicah

Avto-moto društvo na Jesenicah se po vojni nikakor ni moglo razviti. Obremenjevali so ga različne težave. Zato spomladi pa so društvo reorganizirali. Sedaj šteje okrog 240 rednih članov. Nabavili so si nov štiri-deset avtomobil in odprli avto šolo. V tačaj za šofarje in motokikliste se je prijavilo 48 kandidatov. Posledna komisija iz Ljubljane jih je iz dne dni izprašala. Od 38 tečajnikov jih je uspešno opravilo izpit le 25. Pred dnevi se je začel že drugi tečaj. Če jo bodo na izpitu vsi srečno uspešno, bomo imeli v jeseni na Jesenicah okrog 90 do 90 novih avtomobilistov in motokiklistov. Za novi tečaj, ki bo trajal tri mesece, je med mladino, delavci in železničarji veliko zanimanje.

OBJAVA

»Partizan« — Narodni dom slavi v tem tednu 90-letnico ustanovitve prvega telovadnega društva v Sloveniji. V dneh slavnostnih prireditev bodo prišli v Ljubljano številni telovadci iz Slovenije in drugih republik ter mnogi gosti. Zato vabimo prebivalce središča mesta, posebno pa okoli Narodnega doma in letnega telovadšča, da v dneh 27. in 28. junija okrasijo hiše z zastavami.

Plavalni klubi tekmujejo v treh ligah

V letošnji sezoni bodo slovenski plavalni klubi tekmovali po sistemu ligaškega tekmovanja. Tekmovali bodo v treh ligah. V vsaki ligi bodo nastopili trije klubi. Tekmovali bodo v plavanju, skokih v vodo in vaterpolu.

V prvi ligi bodo naslednji plavalni klubi: Ilirija in Železničar iz Ljubljane ter Branik iz Maribora. V drugi ligi nastopijo Mladost iz Kranja, Bled in Kamnik. V vrstah plavalcev Kamnika bo tekmoval tudi znan plavalec Cerar. Tretja liga pa je razdeljena na tri skupine: v osrednji skupini tekmujejo Ilirija II, Železničar II in Rudar iz Trbovelj. V gorenjski skupini bodo sodelovali V. Gregorčič iz Jesenic, Radovičica in Mladost II.

V atajski skupini so Branik II, Železničar (Celje), tretji predstavnik pa še ni znan, ker je Murska Soba odstopila od tekmovanja.

Prva ligaška tekma bo 11. julija. Tekmovala boša Branik II. Ilirija.

Iščemo dediče

v Švic umrlega Vincenca Kriškovića, v Nemčiji umrlih Mihaela Matjaževiča in Franca Kebra ter v ZDA umrlih Franca Antončiča (Otončič) in Johna Koniška (Ivan Koniak) — naslednik Johna Koniška bi bil Martin Crnjak, da se osebno ali pismeno zgledajo Državnemu sekretariatu za zunanje zadeve, konzularni oddelk, Beograd.

Nesreča ne počiva

AVTO PODRL KOLESARJA, ZAVOZIL V JAREK IN SE ZALETEL V STEBER

V nedeljo zjutraj se je zgodila na Vrhniki huda prometna nesreča. Dva kolesarja sta vozila proti Vrhniki. Eden izmed njih je nenaodoma prečkal cesto. V istem hipu je privozil iz Ljubljane osebni avto, ki je zagrabil kolesarja in ga podrl na tla. Voznik avtomobila, ki zaradi karambola ni več obvladal vozila, je zavozil v jarek in se zaletel naposed v betonski propust. V avtomobilu so bili 23-letni trgovski pomočnik Roman Krišan, Novi blok, Ljubljana, ki je dobil pretres možganov in druge rane po telesi, namočenece Zvonko Krišan, ki ima pretres možganov, ranjeno desno nogo in hudo poškodovane prsni koš, ter petletna Nataša Krišan, ki ima manjše rane po obrazu. Večja škoda je tudi na avtomobilu.

PRETEP NA POROKI

24-letni Janez Hribar, Golica 5, je bil povabljen na poroko. Na porokah je navadno veselo, največkrat pa vsi gostje prekomerno pogledajo v kozarec. Tudi na tej poroki je na drugem vno močno vplivalo, tako da so bili precej bojevitvo razpoloženi. V pretepu, ki se je začel, je bil Janez Hribar zaboden v prsni koš.

STRELA JE UDARILA

Gospodinja Marija Kraševc iz Polja 125 in njen 4-letni sinček Jožko sta skupaj ležala v postelji. Zunaj je divjala nevihta in strela je udarila v Kraševčev hišo. Na srečo pa ima gospodinja samo pretres možganov, sinčku pa se ni nič zgodilo.

Delavcu Ivanu Balantiču, Zupanje njeve 27, so se zlomile vilice na kolesu. Padel je in si pretresel možgane.

Na cesti je padla s kolesa Franciška Rožek, Orehek 55. Poškodovala si je desno koleno.

12-letna hči rudarja Marica Mikelic, Stara Cerkev (Kočevje), je našla na oknu stanovanja bombo. Ko jo je hotela vredit, je bomba eksplodirala in ji odrgala prste leva roke in poškodovala desno. Ranjena je tudi po obrazu.

Pri obiranju češenj je padel z drevesa 5-letni Miloš Kožuh, Velike 45.

Strela je oplazila delavko Nino Pitok, Pliškova ul. 20. Ima opekline, poškodovan pa ima tudi prsni koš.

Z lestve je padel in si zlomil levo roko Miro Kosirnik, Trajn 106.

Z motorjem se je zaletel v avto Stane Klrn, Jezero 36. Poškodovano ima levo koleno in desno roko.

Železničar Jože Kralj, Dobro polje 1, je padel z lokomotive in se hudo poškodoval po glavi.

V ponedeljek popoldne je po nesrečnem naključju padla v Gradašičo šestletna Nataša Jerala. Kljub hitri pomoči je ponesrečenka med prevozom v bolnišnico umrla.

DNEVNE NOVICE

Obveščamo vse udeležence na jubilejnih tekmah in nastopu, ki bo v okviru proslave 90-letnice najstarejšega telovadnega društva v Sloveniji, ki bodo od 26. do 28. junija v Ljubljani, da velja skupinski 50%-ni popust na objavo, in sicer K 16 obrazec 2, katerega naj vodje skupin predhodno nabavijo na železniških postajah ali v poslovalnicah »Partizana« izpolnijo ter zbirajo z društvenim žigom. Vse ostale informacije vam bodo dali okrajni odbori »Partizanov« — Partizan Slovenije, Zveze za telesno vzgojo.

Narodno nošelj Spročite svojo udeležbo na spreduv v okviru I. ljubljanskega festivala 5. julija. Konjeniki in kmečki vozovi dobrodošli. — Udeležencem izplačamo različno voznišne od dovoljenega popusta 25% na 50%. — Festivalni odbor, Ljubljana, Cankarjeva 1/VI, telef. 20-332.

Slovensko kemijsko društvo. Ustanovitev Tehnološko-ekonomске sekcije bo v torek, 30. t. m. ob 10. uri v predavalnici Kemične fakultete

TVS, Murnikova 3. Referat o problemih kemične industrije Slovenije bo podal prof. ing. Modic Roman.

Podjetja kemične stroke. Na ustanovnem sestanku Tehnološko-ekonomske sekcije Slovenskega kemijskega društva v torek, 30. t. m. ob 10. uri v predavalnici Kemične fakultete TVS, Murnikova ulica 3, bo imel referat prof. inž. Roman Modic o problemih kemične industrije Slovenije. — Vabljenti.

Gasparjeva razstava v Narodni galeriji bo zaprta v nedeljo, 29. t. m. zvečer.

V Ribarnici danes razne vrste morskih rib. Mestna klavniča prodaja goveje, telečje in svinjsko meso ter slanino.

»Sadje-zelenjava prodaja:« obhula 35 din, česen 60, fižol 70, koružje 50, kumare 56, koleraba 29, krompir 28, ohrovt 28, paradižnik 60, solata po 12 in 16, zelje 22 din za kg. Breskve po 68 din, hruške po 40 in 45 din, ringlo po 48 in 36 din, smokve po 50 din za kg.

DANES IN JUTRI

KONCERTI

Mlad virtuos Igor Ozim nastopi na 8. izrednem simfoničnem koncertu v petek, 26. t. m. ob 20.15 v filharmonični dvorani. Dirigent Samo Hubad. Vstopnice od 30 do 100 din v filharmoniji.

GLEDALIŠČA

DRAMA

Cetrtek, 25. junija ob 20: Kulundžič: »Človek je dober«. Abonma red F. (Slavenka — Vida Juvanova, Soderführer — Slavko Jan)

Petek, 26. junija ob 19.30: Kulundžič: »Človek je dober«. Abonma red F. (Slavenka — Sava Severjeva, Soderführer — Slavko Jan). — Ob 20: Kulundžič: »Človek je dober«. Abonma red B. (Slavenka — Vida Juvanova, Soderführer — Slavko Jan)

Sobota, 27. junija ob 20: Kulundžič: »Človek je dober«. Abonma red C. (Slavenka — Sava Severjeva, Soderführer — Slavko Jan)

OPERA

Cetrtek, 25. junija ob 20: Foerster: »Gorenjski slavček«. Abonma red D. (Gostovanje Rudolfa Franca.)

Petek, 26. junija: Zaprt.

Sobota, 27. junija ob 20: Foerster: Gorenjski slavček. Izven in za podjetje. (Gostovanje R. Franca.)

SENTJAKOBSKO GLEDALIŠČE

Ljubljana, Mestni dom

Cetrtek, 25. junija ob 20: Nestroy-Likar: »Ah ta šmentana ljubezen«, spevoigra v treh dejanjih. Izven.

Sobota, 27. junija ob 20: Nestroy-Likar: »Ah ta šmentana ljubezen«, spevoigra v treh dejanjih. Izven.

Nedelja, 28. junija ob 20: Nestroy-Likar: »Ah ta šmentana ljubezen«, spevoigra v treh dejanjih. Izven.

Zadnjič v sezoni, zaključuje sezono. Sentjacobsko gledališče zaključuje letošnjo sezono z nedeljsko uprizoritvijo spevoigre »Ah ta šmentana ljubezen«. Predprodaja vstopnic za vse tri zadnje predstave od danes dalje pri blagajni v Mestnem domu. Vstopnice se lahko rezervirajo telefonično št. 20-923.

MESTNO LUTKOVNO GLEDALIŠČE

Marionete

Levstikov trg (Sentjacobski)

Cetrtek, 25. junija ob 18: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. Izven.

Sobota, 27. jun. ob 18: Tauber-Novy: »Mojca in živali«. — Ob 20: Pengov-Simončič: »Zlata ribica«. — Za odrasle.

Nedelja, 28. junija ob 11: Poci: »Carobne gosli«.

Obištevno opozarjamo, da bo zadnja večerna predstava za odrasle v sezoni 27. t. m. ob 20. uri.

Te dni izide iz tiska knjiga

Obračun davkov na plačni fond s pomožnimi tabelami

prof. NIKOLE RAOSA

Posebej za trgovino in posebej za industrijo. — Knjiga vsebuje sedem praktičnih primerov in s priložnostnimi tabelami omogoča neposredno obračunavanje davka na plačni fond.

CENA 100 DINARJEV

Naročila sprejema »Tehnična knjiga«, Zagreb, Jurišičeva 10

1283

NATEČAJ

za sprejem in vpis novih študentov na fakultete beograjske univerze v šolskem letu 1953/54

Prijave za sprejem in vpis novih študentov na fakultete beograjske univerze v šolskem letu 1953/54 bodo sprejemali dekanati fakultet od 20. avgusta do 5. septembra 1953. leti. Prijavi morajo kandidati dotati: originalno maturitetno spričevalo, izveček iz rojstne knjige in opis življenja, učenci z dovršeno srednjo strokovno šolo, ki se prijavijo za vpis na ustrezne fakultete, pa še dokazilo o dveletni praksi.

Pravico vpisati se na fakultete imajo osebe z gimnazijsko maturo, učenci z dovršenimi srednjimi strokovnimi šolami pa samo na ustrezne fakultete, če so po dovršeni šoli z uspehom končali dveletno prakso.

Sprejem in vpis novih študentov bo po dovršenih sprejemnih izpitih prijavljenih kandidatov. Sprejemni izpiti bodo od 10. septembra t. l. dalje po razporedu, ki ga potrdijo in objavijo dekanati fakultet.

Sprejemni izpiti na fakultetah vsebujejo gradivo srednje šole, in sicer:

- I. Filozofska fakulteta — Za vsako grupo se polagajo pismeni in ustneni izpiti iz poglavitnih predmetov tiste grupe in iz enega tujega jezika.
- II. Prirodoslovno-matematična fakulteta — Sprejemni izpiti se polagajo: za matematično, mehanično in astronomsko skupino iz matematike (pismeni in ustneni); za fizikalno, fizikalno-kemično, kemično in meteorološko skupino iz matematike in fizike (ustneni); za geološko skupino iz geologije in geografije kontinentov in oceanov; za mineraloško skupino iz kemije in mineralogije; za biološko skupino iz biologije in za geografsko skupino iz geografije in geologije.
- III. Pravna fakulteta — Svet fakultete si pridržuje pravico, da v primeru potrebe določi sprejemni izpit, ki bi obstajal iz pismene naloge neke teme iz zgodovine, državne ureditve, filozofije ali srbskega jezika. Svet ima lahko tudi drugo merilo za sprejem na fakulteto
- IV. Agronomska fakulteta — Sprejemni izpit se polaga iz biologije in fizike (pismeni in ustneni).
- V. Gozdarska fakulteta — Sprejemni izpit se polaga iz fizike in biologije.
- VI. Veterinarska fakulteta — Sprejemni izpit se polaga iz fizike, kemije in biologije (pismeni in ustneni). Kandidatom, ki so z odličnim uspehom napravili višji tečajni izpit, ni treba polagati sprejemnega izpita.
- VII. Ekonomska fakulteta — Sprejemni izpiti bodo pismeni, njihova tema pa bo iz ekonomske-politične problematike. Natančne pogoje in programe sprejemnih izpitov objavljajo dekanati fakultet na svojih uradnih razglasnih deskah.

2164

NAROČAJTE CITAJTE

DELAVSKO ENOTNOST

Uprava LJUBLJANA, p. p. 284

AVTOBUSNA PROGA LJUBLJANA-KOPER-PORTOROŽ

PREDPRODAJA VOZOVNIC IN REZERVACIJA SEDEŽEV

Z 28. junijem 1953 uvaaja podjetje SAP Ljubljana na avto-busni progi LJUBLJANA—KOPER—PORTOROŽ za končni postaji Koper in Portorož rezervacije sedežev. Predprodaja vozovnic in rezervacija sedežev vsak dan od 15 do 19 za vožnjo naslednjega dne in pol ure pred odhodom avtobusa na avto-busni postaji v Ljubljani. Odhod ob 5.10 iz Ljubljane. Za vožnje v Koper in Portorož ob ponedeljkih je predprodaja vozovnic in rezervacija sedežev vsako nedeljo od 10 do 12. Rezerviranje sedeža za Koper ali Portorož stane 20 dinarjev poleg redne vozne cene. Na povratku lahko potniki rezervirajo sedeže na potovalnem uradu v Portorožu.

Potniki za v Koper in Portorož, poslužujete se predprodaje vozovnic in rezervacije sedežev na avto-busni postaji v Ljubljani. — Ob primernem številu predhodno javljenih potnikov za Koper in Portorož daje podjetje SAP Ljubljana na redno jutranjo progo dodatne avtobuse.

SAP — LJUBLJANA